

DEBRECEZEN

XIX. évfolyam 117. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

Német és magyar hadak mind kisebb térre szorítják Timosenko körülzárt csapatait

Meleghangú dicséretben részesültek a charkovi csatában kitűnt magyar kötelekek hősiességükért - Kétezer szovjet orvlövész esett el honvédeink tisztogató harcaiban - Nagy hadizsákmány jutott a magyar csapatok kezébe

Kanada el akar szakadni a brit birodalomtól? - Lemondott az egyiptomi kormány

A szovjet elleni fronton, a charkovi nagy csatában a magyar kötelekek hősiességgel és eredményesen veszik ki részüket. A német védelőparancsnok-ság hadijelentése kiemeli, hogy a támadás, melyben a magyar csapatok részt vesznek, jelentékeny mértékben korlátozta a körülzárt bolsevista csapatok mozgási szabadságát.

Magyar jelentés közli, hogy a charkovi csatában kitűnt magyar kötelekeket az előjáró német magasabb parancsnokság hősiességükért meleghangú dicséretben részesítette.

Berlinből érkezett újabb jelentés szerint a birodalmi főváros katonai szakértőinek véleménye szerint a Charkov körül folyó ütközet változatlan hegyességgel tombol és mint az európai keleti hadjárat egyik egészen nagy bekerítő ütközeté vonul be majd a hadtörténelembe. A német kezdeményezés a csatatéren egyre erősebbé válik. Az ellenség megkerülése óta harcra vetett német, magyar és román kötelekek a Charkovtól délkeletre levő térségben nyugat felé fordultak. A Timosenko offenzívára harcra vetett csapatoknak nagy zóme körül teljesen bezárták a gyűrűt. A német és szovjet hadak mind keletről, mind nyugatról és északról, mind pedig délről kiindulva egyre kisebb térre szorítják az ellenséget, mialatt a fölénnyel bíró német légi haderő a szovjet csapatoknak a levegőből való megsemmisítésével foglalkozik. A gyűrűbe összehozott ellenséges hadseregek nyomása rendkívül erős. A bolsevisták ellenállása még szervezett, azonban már kezdenek mutatkozni a bomlás első jelei. Berlinben számolnak azzal, hogy csupán a Charkovtól délkeletre levő csatatéren ott, ahol az óriási gyűrű Timosenko legújabb rohamcsapatai körül bezárul, még mindig mintegy félmillió ember van. Az ezekhez tartozó hadianyag igen nagy. Az egész ütközet alakulásában az a legérdekebb, hogy ebben a csatában a német és szovjet csapatok nagy térségben hátrébb húzódtak. Ott ugyanis, ahol az egyik hadsereg nyugat felé fordul, a másik az elsőnek hátát fedezve, kelet felé néző arcvonalal tervszerűen továbbfolytatja a támadást. Az európai hadseregek részéről a veszteségek annak az egészen új-szerű taktikának az alkalmazása következtében, amelyre a német csapatokat a hosszú tél folyamán kiképezték, valamint az új német fegyverek révén, egyenesen esodálhatatlanná esekélyek, még az előző év viszonylag eseménytelen veszteségeihez és a harc súlyosságához és elkeseredettségéhez viszonyítva is. Más a helyzet azonban a szovjet részen. A szovjet veszteségek

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Beavatott katonai helyről nyert értesítés szerint a szövetségesek a charkov környéki támadó hadműveleti tervszerűen folynak és azoknak első szakasza befejezéshez közeledik. Az arcvonalban álló honvédek kötelekek területén említésre méltó nagyobb esemény nem történt. A magyar csapatok részéről szörványos lüzerségi és élénk felderítő tevékenység folyt, míg az ellenség felderítő kísérleteit honvédeink mindenütt megghusították. Egy légvédelmi ütegük három ellenséges repülőgépet lőtt le.

A charkovi csatában kitűnt magyar

olyan nagyok, hogy hatásuk a támadó szellem hanyatlásában kezd megnyilvánulni. (MTL)

Szenzációs siker érlelődik a charkovi térségben — állapítja meg az esseni Nationalzeitung, Göring birodalmi marsall lapja. A helyzetről szóló kommentárban azután ezeket írja: Ha eddig stratégiai okokból lehetetlen volt a kialakuló sikerről közelebbi részleteket közölni, úgy most elérkezett az óra, amelyben a charkovi német ellen-offenzíva méreteit és jelentőségét megfelelően méltatni lehet. Három tény immár kétségtelen: 1. Timosenko tábornagy offenzívája teljesen megghusult. 2. A bekerítő esalává fejlődött ütközetben egy óriási, három ellenséges hadseregből álló hadsereget körülzártak és a páncélos haderőkből is álló csoportra most már megsemmisítés vár. 3. Ennek a csatának az eredményei kétségtelenül erős befolyással lesznek a déli frontszakaszon folyó küzdelem további szakára.

A legsúlyosabb mérkőzés napjainak nevezi a Berliner Börsenzeitung a Charkov körüli csatát. A lap ezután megállapítja, hogy a küzdelem a végső döntés felé halad, annak ellenére, hogy itt, ahol még néhány héttel ezelőtt hófagy- és jégterlaszok lehetetlenné tettek minden hadműveletet: most már harminc-harmincöt fokos meleg uralkodik.

Stockholmon át Londonból érkezett jelentések szerint az angol fővárosban még mindig csak szörványos híreket közölnek a charkovi ütközetről. Az angol hírszolgálati irodák csak arra szorítkoznak, hogy két-háromnapos eseményeket regisztráljanak. Ennek ellenére megkezdődött már a közvélemény előkészítése a nagy charkovi veszteségre. Elsősorban hangsúlyozzák, hogy a háború legnagyobb anyagszalaja itt dúl. Soha ennyi tank, páncélos és a modern háború anyai technikai vívmánya még nem mérte össze erejét.

Félhivatalos nyilatkozat szerint Ti-

mosenko hadseregének két szárnyán a német nyomás mindjobban erősödik és „nyilván azt a célt szolgálja, hogy bekerítsék”. Már napok óta a Londoni katonai és politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Timosenko nagy támadása bizonyos komoly kockázattal jár. Nevezetesen az, hogy a németek igen érzékeny ellentámadásba vágnak át. Hétfőn Londonban már bevallották, hogy ez az aggály alapos volt és a németek egy gondosan kidolgozott ellentámadásba kezdtek. Az Exchange Telegraph beharangozó hírei többek között a következőket mondják:

— A német csapatoknak több helyütt sikerült a szovjet vonalak mögé kerülniük és egyes szovjet egységeket bekeríteni.

A Moszkvából érkező jelentések mind arról számolnak be, hogy hihetetlenül kemény esata dúl Charkov környékén. A Pravda legutóbbi tudósítása például egy háromnapos páncél-ütközetről számol be, amelyben olyan nagymennyiségű tank vett részt, amely még sohasem. Egykilométeres sávban a németek három tankoszloppal támadtak és mindegyik oszlop 50 gépből állott. A szovjet tüzérség a váratlan támadás következtében csak olyan későn nyitotta meg a tüzet, hogy a tankok támadását már nem tudta elhárítani. A német páncélosok olyan gránátosóval árasztották el az állásokat, hogy a katonák uniformisát tüzet fogott.

A Reuter iroda katonai munkatársa a charkovi szakaszon folyó harcokról szóló beszámolójában kijelentette, hogy a helyzet gyors ütemben halad a válság felé, majd hozzátette, hogy a csatában nagy embertömegek és páncélos egységek vesznek részt. Kétségtelen — fejezte be beszámolóját a tudósító —, a helyzet rendkívül válságos.

A MEXIKÓI ORSZAGGYÜLÉS esztőlőkön rendkívül ilésre gyűl egybe. Ekkor döntenek a háború, vagy

béke kérdése felől. Camacho elnök tudvalevően azonnali hadüzenetre kért felhatalmazást az elsüllyesztett mexikói tankhajó miatt. A kormány magáya tette az elnök álláspontját, de a hadüzenethez a törvényhozás beleegyezése szükséges. A parlament épülete előtt vasárnap tömeggyűlést rendeztek a háborúba való belépés mellett.

Sanchez tábornok, a mexikói vezérkar főnöke kijelentette, hogy a mexikói hadsereg mindenre felkészült. Véleménye szerint arra azonban nem kerül sor, hogy Mexikó expedíciós hadsereget küldjön Európa vagy Kelet-Azsiába. A mexikói hadsereg csak 70.000 főtől áll. Ehhez jön még 400.000 főtől kiképzett újonc. A hadsereg fegyverei elavultak vagy rossz állapotban vannak. A légi haderő csupán 100 öreg repülőgéppel rendelkezik és a haditengerészet három 2000 tonnás ágyúszázból, valamint 11 kis parti őrhajóból áll.

LONDONBAN

50.000 ember részvételével kommunista gyűlést rendeztek, amely a második arcvonal létesítését követelte.

Duff Cooper egy rádióbeszédében a mainál háromszor erősebb hajóhadat, tízszer erősebb szárazföldi hadsereget és ezekkel arányban álló légi haderőt követelt.

Az angol munkáspárt tanácskozással még mindig tartanak. Az ellentéteket a legnagyobb nehézségek árán sem tudják elsimítani. Különösen a párt radikális szárnya nem hajlandó a vezérek szövegeiből a nagy kérdések elütését tudomásul venni. A pártvezetőség ugyan sikernek könyveli el, hogy Attlee beszéde után 14:1 arányban a háború folytatása mellett szavaztak. Ezzel szemben azonban az indítvány olyan óvatos és diplomatikus szövegezésű volt, hogy azt tulajdonképpen mindenkinek el kellett volna fogadnia.

ARGENTINA

FELTÉTLENÜL SEMLEGES MARAD

Castillo argentin alelnök újból hangsúlyozta, hogy feltétlenül kitart Argentína semlegessége mellett. A gazdaságilag és iparilag pillanatszerűen átalakulófélben levő Argentína békevágya és semlegessége nemcsak az ország számára szükséges — mondotta az alelnök —, hanem hasznára válik az egész amerikai szárazföldnek.

KANADA

Mint a Daily Telegraph írja, Rene Choulot kanadai képviselő Montrealban beszédet mondott Mackensie King-

TÖKES FOTO
RÚSPÖKI PALOTA

rek az Anglia támogatására irányuló politikája ellen. Chaloult kijelentette, hogy Anglia szerepe a mostani háborúban a neveltségességgel haláros. Nagy-Britannia szigetein kívül nagytűzre van szüksége annak, aki brit csapatokat keres, ahol az anyaországon kívüli szövetséges csapatoknak kell a tulajdonképpeni harcokat Angliáért megvívniuk. Ezért azt kívánja Chaloult, hogy Kanada legkésőbb a háború végén szakadjon el a birodalomtól és Angliától. A Daily Telegraph jelenté meg, hogy Kanada franciányelvű lakossága és Mackenzie King angolbarát hívei között a harc leghevesebben továbbfolyt. Felte-

hető, hogy a kanadai alsóházban Quebecből származó fránya képviselő ellenében fogják annak a törvényjavaslatnak az elfogadását, amely megengedi a kanadai kormánynak, hogy kanadai csapatokat a tengerentúltra küldhessen Anglia támogatására.

LEMONDOTT

AZ EGYIPTOMI KORMÁNY

Mint a brit hírszolgálat jelenti, az egyiptomi kormány kedden lemondott. Nahas pasa új kormány megalakításán fáradozik, amelyben Makram, az eddigi pénzügyminiszter nem fog szerepelni. A miniszterelnök és pénzügyminiszter között belpolitikai természetű nézeteltérés támadt és ennek következtében Makram pasa lemondott tárcájáról.

A szovjet elleni arcvonal

Charovtól délre teljes erővel folyik a bekerítő csata — Az ellenség erőfeszítései a kitérésre meghűsültek — Magyar kötelékek a támadó hadműveletekben

A német véderő főparancsnoksága közli:

Charkovtól délre teljes erővel folyik a bekerítő csata, a körülzárt ellenség óriási erőfeszítéseket tesz arra, hogy kelet felé kitérhesse. Kemény harcokban azonban hétfőn is meghűsült a bolsevisták szándékait.

Ezzel egyidejűleg a német, magyar és román kötelékek által déli, nyugati és északi irányból megindított támadás jelentékeny mértékben korlátozta a bolsevista csapatok mozgási szabad-

ságát. Az összehúzóerő ellenséget egyre fokozódó mértékben sújtják a német légi haderő megsemmisítő repülőeszközei. Charkovtól északra visszavertük a bolsevisták megismételt támadását.

A keleti arcvonal középső szakaszán helyi jellegű támadásunkkal további területnyerésre tettünk szert. Az arcvonal északi szakaszán sikeres rohamcsapatváltásokkal hajtottunk végre.

Német repülőgépek támadása brit hajókaravánok ellen Izland és az Északi-Sark közötti tengerrészen

Berlin, május 26. (NTI): A véderő főparancsnoksága kiegészítőleg még a légitámadásokat közli arról a sikeres eredményről, amelyet a német harcrepülőgépek Izland és az Északi Sark közötti tengerrészen haladó brit hajókaravánok ellen intéztek:

Nagy hatóságú német felderítőgépek május 25-én este Jan Mayen-sziget és az Északi Sark között úszó jég déli határára két brit hajókaravánt jelentettek. A karavánok egyike Nagybritanniától útközben volt Murmanszk felé, míg a másik hajókaraván szorosan felzárkózott kötelékben nyugat felé haladt. Azon a helyen, ahol az erősen szűsített két hajókaraván találkozott német harc- és zuhanóbombázó repülőgépek megállították a hajókaravánokat. Csillagos éjszaka volt, a látási viszonyok jók voltak. Az első támadás pár perccel 8 óra után kezdődött. A brit biztosító haderők a leghevesebb elhárító tüzet zúdították a német harcigépekre, amelyek áttörték a légvédelmi zárótüzet és egy nyolcezer tonnás zá-

herhajó olyan súlyosan eltaláltak, hogy az a legrövidebb időn belül elsüllyedt. Egy másik ugyanolyan nagyságú kereskedelmi hajó bombáktól eltalálva pár perc alatt lángborult és a mérsékelt sebességgel haladó hajók mögött megállt. Egy négyezer tonnás kereskedelmi hajót egy bomba az első részén talált el. A bombarobbanás után nagy füstgomolyag szállott fel a súlyosan megrongált hajóról. Ujabb német harc- repülőgépek több hullámban ismételt támadást intéztek a brit hajókaravánok ellen, amelyeket több mint 2 óra hosszat üldöztek. Este 11 óra felé egy 8000 tonnás nagy kereskedelmi hajót az első részén egy legsúlyosabb lüremetű bomba eltalált. Egy másik négyezer tonnás teherhajó jobboldali falát egy bomba súlyosan megrongálta. E sikeres támadások után egy német felderítőgép később megállapította, hogy a hajókaravánok mögött, mintegy 4 tengeri mérföldnyire néhány brit romboló azzal volt elfoglalva, hogy a két kereskedelmi hajó legénységét fedélletére vegye fel.

Japán összefoglaló jelentés a tengeri hadműveletek eredményéről

Tokio, május 26. (NTI): A japán főhadiszállás kedden összefoglaló jelentést adott ki a háború eleje óta, május 20-ig a tengeren és a levegőben elért japán sikerekről:

A japán tengerészeti ezen idő alatt összesen 8 ellenséges csatahajót elsüllyesztett, hat csatahajót pedig súlyosan megrongált. Ezenkívül elsüllyesztett 6 ellenséges repülőgépnyahajót köztük a Hermes brit repülőgépnyahajót. A japán hajóhad ugyanezen idő alatt összesen 982 ellenséges repülőgépet lőtt le, ezenkívül 132 elpusztítását nem erősítették meg és 1292 repülőgépet pedig súlyosan megrongált.

A japán főhadiszállás közleménye a továbbiakban bejelenti, hogy nyolc amerikai, tizenkét brit és négy holland rombolót súlyosan megrongáltak, 2 amerikai és 1 holland különleges hajót elsüllyesztettek, 3 amerikai és 2 holland hajót súlyosan megrongáltak, 1 amerikai különleges hajót megrongáltak.

A japánok a szövetségeseknek 50 tengeraltjáróját elsüllyesztett, 29 tengeraltjárót megrongáltak, 8 szövetséges ágyúszázadot, 5 aknarakó, 6 aknakutató hajót a 9 torpedónaszádát elsüllyesztettek, 6 ágyúszázad, 2 aknarakó hajó 2 amerikai torpedónaszád súlyosan megsérült. Megsemmisítettek további 16 ki- webb tengeri járművet és 2 átalakított hajót.

A japánok a következő hadihajókat foglalták le: 2 amerikai ágyúszázad, 2 brit aknakutató hajó, 1 brit torpedónaszád, 1 holland torpedónaszád, 2 kisebb holland hadijármű.

Mindent összegezve a japánok összesen 169 ellenséges hajót süllyesztettek el, 984 ezer tonna tartalommal.

Ezenkívül 129 hajót 485 ezer tonna tartalommal súlyosan megrongáltak.

A japánok által lefoglalt hajók száma 503, tonnantartalmuk 220 ezer. A japán haditengerészeti által számon tartott és elsüllyesztett japán hajók száma 17, 62 ezer tonna tartalommal. 248 japán repülőgép vagy rázuhant céljára vagy pedig nem tért vissza. (MTI.)

Északafrikában

Az olasz főhadiszállás közleménye: Cyrenaiában élénk felderítő tevékenység folyt. Ellenséges járőröket visszavertünk és közülünk több foglyot ejtettünk. Repülőink újabb fényes sikereket arattak légiharcban. Minden saját veszteség nélkül egymás után lelőtték 9 angol vadászgépet. Bombavetőink Micabba célpontjait támadták. Időközben harcba keveredtek ellenséges vad-

Vígézház mozgó

KAGAGÓ-EST!
Körkivánatra a pompás magyar filmbohózat:
Pepita kabát
Vidám szerelmi történet.
Főszereplők:
EGRY MÁRIA, KISS MANYI,
LATÁBAR, VASZARY PIRI.

Nyári selyemkülönlegességekben nagy választék

Kőrösi László cégnél
Ferenc József-út 38.

szokkal és közülük 2 Spittire gépet lelőttek. További négyet a kísérő vadászok lőttek le. Valamennyi saját gépünk, jóllehet találatoktól sérülten és a fedélzetén sebesültekkel visszatértek támaszpontjaikra. Egyik hajókaravánunkat a Földközi tengeren ellenséges tengeraltjárók és repülőgépek támad-

ták eredménytelenül. A kísérő hajóegységek légvédelmi útegeinek találat következtében egy angol gép a tengerbe zuhant. Az angol gépek a múlt éjszaka néhány bombát dobalt le Messina környékén San Ranieri és Giardino a Mare között. Az okozott kár jelentéktelen. három katona megsebesült. (MTI)

Olasz lapok a magyar katonák elszántságáról és vitézségéről az éjtörnyös bolsevisták ellen.

Róma, május 26. Az olasz lapok a következő részleteket közlik a magyar csapatoknak a keleti arcvonalon folyó hadműveletekben való részvételéről:

A magyar csapatok — együttműködve a szövetséges csapatokkal — *feltartották és visszaverték azt az offenzíva-jellegű kísérletet, amellyel a szovjet hadvezetőség tehermentesíteni akarta a keresi felszígen küzdő bolsevista kötelékeket.* A szívós ellenállást heves ellentámadások követték, amelyre egyre inkább egy nagyszabású támadás méreteit öltik. *Ezekben a hadműveletekben már azok a friss magyar csapatok is résztvettek, amelyek most érkeztek a Duna-túlról.*

A bolsevisták repülőgépekről éjtörnyös kötelékeket dobalt le a magyar csapatok által megszállva tartott ukrán területekre. A honvédsapatok körülrzárták és elfogták a bolsevista éjtörnyösöket.

A magyar csapatok május 15-én nagyszabású tiszogató hadműveletet indítottak az arcvonal háta mögött működő partizánok ellen.

Az olasz lapok megállapítják, hogy a charkovi arcvonalon küzdő magyar zászlóaljok igen nagy elszántságról, vitézségről és felkészültségről tettek tanúbizonyságot. (MTI)

Róma, május 26. (NST) A Popolo di Roma kiküldött tudósítója közli, hogy szinte áthidalhatatlan nehézségekkel

Japán-kínai háború

Tokió, május 26. (NTI): Mint a Domei-iroda a csekiang arcvonalról jelenti, a japán hadoszlopok pünkösdi hétfőn hajnalban északról és délről hatalmas átkaroló mozdulattal döntő támadásra indultak Kínába ellen. A támadás elindítása előtt a japán haderők a Tungyang-folyó mentén délre előtérve kedvező kilátású állásokat foglaltak el.

A harcokról érkezett jelentések szerint Csekiang tartomány keleti részében a japán hadműveleteket lényegében véve befejezettek lehet tekinteni. A japán csapatok időközben elfoglalták a Hangcsautól 120 kilométerre levő Kínhoa vasúti csomópontot. A vasút ettől a csomóponttól mint fővonal vezet tovább délnyugatra, egy mellékvonal pedig Lanau felé északnyugati irányba elágazik.

Szaigon, május 25. A hétfőn kladott csunkingl jelentés beismeri a Csekiangból Kiangsziba vezető vasút mentén fekvő Iwu és Iting elcsúszását. A közlemény beismeri egyúttal, hogy a japán hadoszlopok Iwutól délre 45 kilométerre benyomultak Yunnan tartományba.

Mint a Domei-iroda jelenti, Hszu-Cu Csuan tábornok és 5000 főből álló hadserege, amely eddig Hupeh tartomány délkeleti részén a japánok ellen harcolt. Puceban megadta magát a japánoknak. A tábornok hadserege a jövőben a japán csapatokat fogja támogatni. (MTI)

Hadgyakorlatok Amerikában

(NST) New Jersey partján hétfőn az amerikai véderő mindhárom fegyverneme megtartotta az első inváziót elhárító hadgyakorlatát. A katonai vezetőség nagyon meg van elégedve az eredményekkel, mert mint állítják, »egyetlen katonának sem sikerült partszállni.

— A görög lakosság részére Triestből gabonával és gyógyszerrel rakott hajót küldtek a tengelyhatalmak Pireusba.

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR
Tolnay Klári, Turay Ida, Makay Margit, Csontos Gyula, Rajnay Gábor, Mály Gerő, Pérenyi L., Vértess L., Péthes F. és Országh Tivadár hegedűművész főszereplésével a
Havasi napsütés
és Karády Katalin énekes rövid filmje, a
„TÁBORI LEVELEZŐLAP”
Előadások d. u. 5, 7 és 9 órakor.
HIRADÓ!

Apolló filmszínház

MA BEMUTATÓ!
Heinz Rühmann és Ida Wüst
főszereplőkkel
Theo Lingner rendezése
Fő a boldogság
Csupa öltet, humor és a szerelem filmje.
SZOMJAS VÖLGY
M. F. I. kultúrfilmje.
MAGYAR VILÁGHIRADÓ.

Tizenegy halálos ítélet Szófiában

Halálra ítélték a volt szófia-i angol követség sajtóattaséját is

Szófia, május 26 (Stefani) A szófia-i legfelső semmitörvényszék merényletek előkészítése és kímekedés miatt halálra ítélte Dimitrov György, az angol nemzetiségű Norman Davist, a volt szófia-i angol követség sajtóattaséját, továbbá három másik szerb nemzetiségű és öt

bolgár nemzetiségű egyént. A semmitörvényszék ítélete módosította az előzőleg hozott ítélet indoklását azzal, hogy a halálraítélt Davis angol állampolgár nem büntársként szerepelt a bűnbán, hanem valójában főszereplője volt a társaságnak. (MTI)

Ujabbán kétezer személy kapott Nemzetvédelmi Keresztet

A Kormányzó Úr Ófőmeltósága újabbán 2000 személynek adományozott Nemzetvédelmi Keresztet. A ki-

lüntettek névsorát a Budapesti Közlöny szerdai száma közli.

Megjelent a házasságkötések megkönnyítéséről szóló rendelet végrehajtási utasítása

Az igazságügyminiszter a hivatalos lap vasárnapi számában rendeletet adott ki a háború folytán ügyeik ellátásában akadályozott személyek házasságkötésének megkönnyítéséről szóló 2400—1942. számú rendelet végrehajtására.

Az említett rendelet alkalmazása során azt a házassulót, aki Magyarországon ma területén lakik, magyar állampolgárnak vallja magát és mind ő maga, mind atyja, (a házasságon kívül születettnek anyja) Nagy-Magyarország területén született, magyar állampolgárnak kell tekinteni, még ha a trianoni határok megponása után is született.

Egymástól távollevők házasságkötése esetében az akadályozott házassul magyar állampolgárságának igazolására

külön rendelkezések irányadók. Nevezetesen, ha az akadályozott házassul magyar állampolgárnak vallotta magát, őt állampolgárságának igazolása nélkül a házasságkötés szempontjából magyar állampolgárnak kell tekinteni.

A háború idején annak, aki a honvédségnél, csendőrségnél vagy a tábori csendőrségnél nem hivatalos állományban teljesít szolgálatot, házasságkötéséhez a fennálló szabályok szerint megkötött házasság megkötésére nincs szükség.

Az egymástól távollevők házasságkötésével kapcsolatos eljárásra kizárólag az az anyakönyvvezető illetékes, akinek kerületében a nem akadályozott házassuloknak rendes lakóhelye van.

„Világérdek, hogy a kárpáti szorosokon a magyarság álljon őrséget“

Fényes ünnepség keretében avatták fel pünkösd vasárnapján Apatin országzászlóját. Az emlékműnél dr. Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter mondott beszédet.

— Száz esztendő óta a legtöbb európai válság, amely vérbe és pusztulásba döntötte a nyugateurópai népeket, — mondotta — Antal miniszter — az itt kezdődő balkáni lérségekről indult el s ha Európa húsz évvel ezelőtt elkövetné azt a szörnyű vételt, hogy Szent István országának botor és vakmerő felbontásával az intézményesített anarchiát telepítette Európa és dúsgazdag lérségeibe, a mostani szörnyű világháború után — a biztos győzelem szorújaként — a tartós béke reális biztosítékai és szilárd pillérei között ott kell szerepelnie egy erős, szabad és független Magyarország teljes kiépítésének is. Nemesak magyar, de európai érdek, töl világérdek az, hogy a kárpáti szorosok északi és keleti peremén, valamint itt, a kártart kapuként nyitott déli végeken a turáni magyarság csorbítatlan és tiszta faji energiáit álljanak őrt a

jövőben is az európai civilizáció és a keresztény kultúra végső demarkációs vonalán.

— A szentistváni államiság jelenti a magyar népek és ennek a vérátáztatott földnek elterjedésén, örök közösségét, jelenti az állampolgárok egyenlő jogait az élthez, kenyérhez és a boldoguláshoz, jelenti a magyar állam külső függetlenségét és a magyar nemzet belső szabadságát, jelenti a keresztény államvezetési elvek érvényesülését, jelenti a dolgozó tömegek intézményes szociális védelmét s jelenti — amit talán itteni jelentőségénél fogva előbb kellett volna említenem — a nem magyarajkú testvéreink jogait, nyelvük, kultúrájuk, gazdasági jólétük és szociális biztonságuk teljes birtokállományához. De jelent mindenképp és mindenképp fölött egy egységes és csorbítatlan magyar államot, amelyet a nemzetalkotó és államvezető magyar nép — ősi történelmi és természeti jogai alapján — a maga mindentől és mindenkitől függetlenül, szuverén akaratával vezet és kormányoz.

A magassági halál fázisai és ellenszere

Dr. Strughold professzor, a repülés- orvostudomány fiziológiai része meg- alapítójának előadása a Tisza István Tudományos Társaságban.

Rendkívül érdekes és időszerű orvosi problémákról beszélt tegnap délután a Tisza István társaságban dr. Strughold professzor, a berlini egyetem fiziológia- professzora, a berlini repülés- orvostani kutatóintézet igazgatója.

A belklinikai termét zsúfolásig megtöltö a közönség sorában láttuk a had- testparancsnokot és a légierőt, valamint a honvéderővosi kar igen sok tisztjét. — Megjelent d. dr. Kállay Kálmán rektor- rai az élén az egyetem és dr. Jency Endre orvoskari dékánál az élén az orvoskar számos professzora.

Dr. Went István az orvostudomány- tudományi szakosztály elnöke német nyelven üdvözölte a repülő- orvos ez- redesi egyenruhában megjelent német professzort, Dr. Strughold a fiziológia új és egyre fejlődő területének úttörője, aki lerakta a repülés- orvosi tudomány alapjait.

Dr. Strughold professzor bevezetőben hangsúlyozta: régi vágya volt, hogy megismerje a külföldön is jónévi deb- receni egyetemet, amely szépségével,

fejlettségével és ősi hagyományaival igen kellemes benyomást tett rá.

Előadásában a repülésben fennálló fiziológiai korlátokról és azok leküzdéséről szökött. Négy tényező, a légnyo- más, az oxigénmennyiség, a hőmérsék- let és a magasság egymáshoz való vi- szonyát vizsgálta, és vont le fejtegeté- seiből értékes ítéleteket. Külön érdekes- ségre tarthatta számot az illusztráció- képek bemutatott keskenyfilmek. Ezek dr. Strughold intézetében készültek. Lát- hattuk a magasságváltozás hatását a házi nyura, majd az emberre. A kísér- letnek színhelye egy légmentesen elzárt próbakamara volt. Ide ültetik be a ki- sérleti alanyt s különböző elvonási mű- veletekkel az oxigénmennyiséget foko- zatosan csökkentik. A csökkenő meny- nyiség mindíg valamely magasságnak felel meg. Két percenként ezer méter emelkedést lehet elérni az intézet próba kamrájában. 20 perc alatt tehát 10 ezer méter magasra jutott el a házinyul, amelyen a magasság növekedésével je- lentkeztek a várt tünetek: erőtlenség, az izmok elernyedése, a légzés heveseb- bé válása, az öntudat elvesztése, végül a halál közeledtét jelző görcsök. Ugyan ezek a tünetek, de gyorsabban mutat- koznak meg az emberen is. Strughold dr. kísérleti gyanának agyi akciós mű- ködését egy külön e célra szerkesztett

műszereken mérték. Az oxigén csökkené- sével előállott emelkedés egyes fokain a kísérleti alannak írnia kellett. Amíg a tengerszint fölött kétezer méterig még tisztán, egyenletesen folynak a számjegyek a fiatal pilóta keze alól, addig négyezer méternél már zavarok állanak be. Hétezer méternél van a krízis, amely után a magassági halál következik. A ma repülője az ilyen za- varok kiküszöbölésére már visz magá- val oxigént palackokban és megfelelő eszközzel belélegzi. Négyezer méternél a tiszta levegőhöz kb 40 százalék, hat-

DEBRECZEN

3. OLDAL
1942. V. 27.

ezer méternél 60 százalék oxigént kell belélegezni, míg a 8000 méter táján már csak tiszta oxigént kell, hogy be- lélegezzék a pilóta.

Dr. Strughold professzor előadását a megjelentek nagy érdeklődéssel hall- gatták végig és utána melegen ün- nepelték. Dr. Went István mondott a társaság nevében köszönetet az előadó- nak.

Ujra tárgyalják a Rokkantsegélyző ügyét

Bárdos Ferenc, a Magyar Rokkant- segélyző és Nyugdíjgyűjtő volt elnöke és a Hermes biztosító volt vezérigaz- gatója, aki most ismeretlen helyen tar- tózkodik, valamint Kovács László, Méder Dezső, Halászovits Leó és Hü- lber Jánosné magántisztviselők ellen eljárás indult. Az ügyészség vádja sze- rint Bárdos a Rokkantsegélyző vagy- onból mintegy 641.000 pengőt elkülöní- tített tisztviselői nyugdíjpenztár al- pítására, a pénzt átutaltatta a Hermes bankhoz, később pedig önmagának és vádolt társainak, akik a Hermes köte- lékbe léptek át, több ezer pengőt ki- utaltatott nyugdíjmegváltás címén. Méder így 96.000, Halászovits 101.000 pengőt kapott, Hülbereának 700 egy- néhány pengő jutott.

A Gátay-tanács tavaly februárban tárgyalta az ügyet. Felmentette a vád- lottakat azzal az indoklással, hogy jóhiszeműen jártak el. A tábla Laka- los-tanácsa jóváhagyta az ítéletet. A Kúria új eljárás lefolytatására és a bi- zonyítás kiegészítésére utasította a tör- vényszéket.

Ilyen előzmények után kezdte tár- gyalni az ügyet a Gátay-tanács. Kihall- gatta tanuként vitéz Téesői Móricz Ist- ván részvénytársasági vezérigazgatót, aki elmondotta, hogy a rokkantgyűjtő ügyei már 1925 óta foglalkoztatják a hatóságokat. 1938 augusztusában töb- bedmagával megjelent a Hermes iroda- helyiségében és közölte Bárdossal, Kovácssal, meg Halászovitsal, hogy a belügyminiszter őt a Rokkantgyűjtő miniszteri biztosává nevezte ki és gondnoka let a Hermesnek is, ezért az ő működési jogkörük megszűnt. Megtiltotta, hogy a Hermes nevében bármilyen intézkedés történjék. Ez a pénzkültetésre is vonatkozott. Hang- súlyozta, hogy ettől az időtől kezdve csak a PK illetőleg megbízottai intéz- hetik a vállalat ügyeit. Neké már ak- kor feltűnt, hogy a tisztviselők kifog- ást emeltek a hivatali szobák átadásá- ellen. Tudomása szerint milliókra ment az a hiány, amely a gondnokság alá helyezés előtt keletkezett.

Wittinger Imre, a PK igazgatója volt a következő tanu. Elmondotta, hogy a gondnokság alá helyezésről szóló intézkedés csak a következő nap jelent meg a hivatalos lapban, de ők már előbb közölték az érdekelteket,

nehogy közben történjék valami. Tu- domása szerint 3 és fél millió pengő volt a díjtartalékhiány. Azért volt szükség hatósági közbe lépésre, mert nem tartották helyesnek a nagysz- szegű pénzelvonást a nyugdíjalapra.

Rékassy Sándor fővezér tanuvallo- mása szerint az egyesület nyugdíjalapja az egyesület vagyonához tartozott, te- hát semmit sem lett volna szabad el- vonni belőle. Hogy mégis megtették, ez rosszhiszeműségüket bizonyítja. Az ösz- szeg felhasználási módja szintén. Tud- niillik értéktelen Hermes-részvényeket vettek a pénz nagyrészen. Lászlólag maradt ugyan 130.000 pengő, a többi listviselő és alkalmazott kifizetésére, de 120.000 pengő értékű Hermes-részvény szerepelt benne. Esküt tett vallomásra.

Bauer Sándor és Jipper Sándor volt listviselő arról vallottak, hogy külön- böző összegeket vettek fel nyugdíjmeg- váltás címén.

Csütörtökön folytatják a tárgyalást.

A bajnoki sakkverseny eredményei

A harmadik fordulóban Hajdú nyer Dózsa ellen, Tóth Antal Horay ellen, Csöcsits dr. Boczkó ellen, Tóth Ernő Radvánszky ellen, Nagy Endre Bajnay ellen, míg a Tóth András—Tóth József és Sándor József—Neumann játsszmák függőben maradtak. A negyedik fordulóban Dózsa nyer Rajnay ellen, Tóth Ernő—Nagy Endre ellen, Radvánszky Csöcsits ellen, dr. Boczkó Reményi ellen, Kónya dr. Kocsis ellen, Neumann Tóth Béla ellen, Petry Tóth József ellen, — Hajdú Horay ellen, Kántor —Sándor József remis. Függőben maradt a Tóth Antal—Tóth András játsszma. — Az ötödik forduló két meglepetéssel szoi- gált: dr. Boczkó megverte Kónyát és Dózsa nyert Horay ellen, Csöcsits le- győzte Nagy Endrét, Tóth Ernő pedig Rajnayt. A Reményi—Kántor játsszma remis.

Nagy tüzek Romániában

A Botosan melletti Stefanesti község- ben tűzvész pusztított. Több lakóház és gazdasági épület a lángok martaléka lett. A kár meghaladja a 20 millió leit.

Tűz volt a Scaeni községben lévő üveggyárban is. A gyár leégett. A kár mintegy 12 millió lei. Végül tűz pusztí- tott Brailában, ahol egy olajgyár égett le. Itt a kár meghaladja a 20 millió leit.

Megnyílt

VIGADÓ

Delután 5-8-ig (f. hó 26-ától) (jó idő esetén) a m. kir. 11. gyalogezred zenekara hangversenyezik, naponta (hétfő és péntek kivételével) Esténként 8 órától HORVAY ERZSEBET zenekara, minden nap

MINDEN DÉLUTÁN, szombat, vasárnap és ünnepnapon este is

TÁNC!

NAPI ARAK!

Kerékpárt csillári előnyösen vehet Neumann-nál

Ferenc József-út 41, az udvarban

Ullein-Reviczky beszéde Kolozsváron

Minden körülmények közt tartjuk a belső frontot! — Ha akadna fegyvertárs, aki saját ügyét-baját most akarja elintézni, ez Európa hátdőfőse lenne!

Pünkösd vasárnapján nagyarányú ünnepek közepette avatták fel a kolozsvári Tűzharcos Szövetség zászlaját.

A zászlóavatásra Ullein-Reviczky Antal rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter, a Tűzharcosok Országos társelnöke leutazott Budapestről, vitéz Tóth András és Mezey Lajos országgyűlési képviselők, a Tűzharcosok vezetőinek kíséretében. Az ünnepély a kolozsvári nyári szinkörben folyt le és vitéz Tóth András országos társelnök megnyitja, majd Szász Ferencnek, a kolozsvári tűzharcosok elnökének üdvözlése után Ullein-Reviczky Antal tartotta meg ünnepi beszédét.

Ullein-Reviczky Antal beszéde elején arról szólt, hogy mint a Tűzharcosok budapesti központjának kiküldötte, boldog örömmel vesz részt Erdély fővárosának ezen a szép magyar ünnepén.

— Ez a nép — folytatta Ullein-Reviczky Antal — évszázadokon keresztül harcolt és vértett a szabadságért. Mi tudjuk, hogy mit jelent a szabadság és meg is tudjuk becsülni. Eppen azért, mert a szabadságért vívott harc mindig kimagasló jellegzetessége volt a magyar történelemnek, az igazi magyar éppen ezért nem lesz sohasem elnyomó. Legyen tehát mindenki nyugodt a magyar hazában, nyelvét, kultúráját, vallását büntetés nem éri. Mi ennek fejében nem kívánunk semmi mást, csak felléti állambűsöget. Ez az állambűsö az, amelyet joggal megkövetelhetünk, hiszen ezer év óta államalkotó nemzet vagyunk. Ez az, amit mi röviden szentistváni gondolatnak nevezünk. Ebben a hazában tehát mindenki megkapja azt, ami őt megilleti, feltéve, hogy ő is megadja viszont a magyar hazának azt, ami a magyar hazát megilleti. (Zajos helyeslés és taps.)

— Az állambűsö különösen fontos napjainkban, amikor a magyarság és a vele szövetséges nemzetek élet-halál harcban állanak. Élet-halál harcban, mint már annyiszor, a keletről fenyegető veszedelem ellen. Ma a bolszevizmus az a veszély és ellenség, mellyel megalközzünk, mert meg kellett ütköznünk. Nem mi kerestük ezt a háborút. Minket támadtak meg. De még ha nem is támadtak volna meg bennünket, akkor is ott volna a helyünk, ahol ma dicső hősvédek küzdenek. (Viharos éljenzés és taps), az ünnepség résztvevői percekig éljenzik a magyar honvédséget.)

— Nagy naivitás volna azt gondolni, hogy a szovjet, ha egyszer hadigépezete elindult és hozzánk közel jött volna, éppen Magyarországot kerülte volna ki és mi nyugodtan, bántódás nélkül élhetnénk békebeli kényelemben. A magyar katonák kötelességét mindig egyenesen, hátsó gondolat nélkül teljesítette. Nem állunk egyedül ebben a harcban. Európa vezető nagyhatalmainak oldalán vívjuk, de vannak más fegyvertársaink is. Magyarország, amikor európai kötelességét teljesítve megállja helyét kint a fronton, tudatában van annak is, hogy ez az egyenes, becsüle-

Női és férfi
BALLON
kabátot
VÁGÓ-tól.

tes, katonás magyar jellem azt is megkívánja, hogy amikor másokkal közös ügyért egy hadszíntéren küzdünk, az egymás között esetleg fennálló nézeteltéréseket és vitákat félretessük. Ha akadna a fegyvertársak között olyan, — emelte fel szavát Ullein-Reviczky Antal, — akinek jelleme kevésbé egyenes, akinek felfogása kevésbé őszinte és katonás, aki azt gondolná, hogy éppen ez a pillanat, amikor közös erővel kell a keleti erőszakkal megküzdeni, alkalmas arra, hogy saját ügyét-baját előhozza és olyan ellentéteket szítson, amelyeket el lehetne intézni békésen is, de mindenesetre a döntő, nagy európai háború után, mondom, ha akadna ilyen fegyvertárs, azt mi mélyen fájlalnánk. Az ilyen cselekedetet Európa elleni cselekedetnek minősítünk, az ilyen magatartást Európa hátdőfőseink bélyegezőnek meg. (Zajos taps és éljenzés. Felkiáltások: »Úgy van! Úgy van!«)

— Mi, magyarok, — folytatta beszédét a tetszészaj elléttel Ullein-Reviczky Antal — mint a múltban, most is teljesítjük és a jövőben is teljesíteni fogjuk európai kötelességünket. De ugyanakkor ne feledkezzünk meg a mi különleges magyar kötelességünkről, amit ebben az egy mondatban foglalhatok össze: a magyar haza mindenek előtt! (Zajos éljenzés és taps.)

— A magyar nemzeti célok és az európai célok között nincsen különbség. Amikor tehát azt mondom, hogy a haza mindenek előtt, ez nem ellentétes azokkal a nagy európai közös célokkal, amelyekért mi harcolunk. De éppen azért, mert katonáink a fronton küzdenek s mert a magyar nemzet, de egész Európa a legsúlyosabb áldozatokkal is joggal megkívánhatja tőlünk, szent kötelességünk, hogy minden körülmények között tartsuk itt a belső frontot, a rendnek, a fegyelemnek, a törvényiszteletnak, a magyar áldozatkésztségnek a frontját, amit tartani is fogunk. Ha pedig — feltéve, de meg nem engedve — akadnának olyanok, akiknek más szándékaik lennének, azoknak megijesztjük erről a helyről, hogy az az egyesült nemzetvédelmi szövetség, amely a tűzharcosokból, a vitézekből, a nemzetvédelmi keresztesekekből, valamint a hozzájuk tartozó nemzetvédelmi szervezeteiből áll, olyan mindent lehangzó erő itt az országban, amely csirájában fojtana el minden olyan megmozdulást, amely a nemzet kárára lehetne. (Hosszszantartó éljenzés és taps.)

— Ebben a pontban nincs különbség magyar és magyar között. A hazáért mindent feláldozhatunk, de a hazát soha semmi körülmények között feláldozni nem szabad!

Viharos éljenzéssel fogadták Ullein-Reviczky Antal beszédét.

Az ünnepség után egytálételes bajtársi ebéd volt, amelyen meleg szeretettel ünnepelték Ullein-Reviczky Antalt, akinek rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré történt kinevezése éppen a hivatalos lap pünkösd-vasárnapi számában jelent meg. Ullein-Reviczky Antal a bajtársi ebéden a jelen voltak lelkes éljenzése közben mondott pohárköszöntőt a Kormányzóra.

— Ha Horthy Miklós Kormányzó Úr Öfőméltósága — mondotta többek között — huszonhárom évvel ezelőtt nem vonult volna be Budapestre, hogy onnan kiűldözze a vörös hordákat, akkor 1940 szeptember 11-én a magyar honvéd sem vonulhatott volna be Erdély és Kolozsvár ősi földjére.

Több felköszöntő hangzott el még a bajtársi ebéden.

Békebeli minőségű tropikál NÁDOR

úridivat szabóságában — Szent Anna-u. 10-12.

Olcso drak hozott anyagból is!
Teljes megelégedését két évtizedes szabászi gyakorlatom biztosítja

A Kormányzóhelyettes jelenlétében avatták fel az ejtőernyősök csapatzászlóját

Pápa, május 26. Vitéz nagybányai Horthy István Kormányzóhelyettes Úr jelenlétében nagyszabású ünnepség keretében avatták fel hétfőn délelőtt Pápán a vitéz Bertalan Árpád honvéd ejtőernyős zászlóalj csapatzászlóját, amelyet a Pápai Textilfonó- és Pamutgyár Rt. alkalmazottai ajándékoztak.

Az ünnepségen 15 000 ember vett részt. A Kormányzóhelyettes Úr 10 órakor repülőgépen érkezett az ünnepség színhelyére, a pápai repülőtérre. A repülőgépből kiszálló Kormányzóhelyettes Úr nemese vitéz Rakosi Béla altábornagy, a légierők parancsnoka fogadta.

Markovits László magasszárnyalású beszéd keretében a nuatláság nevében átadta a Szűzmáriás lobogót, amelyet dr. Péntek Kálmán katolikus tábori főlelkész és Darvas Aladár protestáns tábori lelkész avatott fel. Az ejtőernyős zászlóalj parancsnoka átvette a szakaszzászlót.

A zászlóaljparancsnok beszéde után a tisztikar, az altisztek és legénység felkészült a zászlóra, majd ejtőernyős harcászati gyakorlatok következtek. Vadászgépek és bombavetők bémulatos mutatóványai után ejtőernyősök ugáltak le a magasból.

A harcászati gyakorlatok után az ejtőernyősök, a repülők és a zászlót adományozó gyár munkásai díszmenetben vonultak el a Kormányzóhelyettes Úr előtt, aki negyed egy órakor a lizenőczes tömeg kendő- és kalaplobogtatása közben repülőgépre szállt és elhagyta az ünnepség színhelyét.

Minta próbacsomag

Dostal piperegénygyérből. Eredmény már az első használat után. Az arc bőr tisztá, egészséges, üde és fiatalos lesz. Pattanások, miteszerek és egyéb arc tisztáltsásgok eltűnnek. Küldjön kö írásra 4) fillért bélyegben. Kemikália, Újvidék 144/2 Gyógyszertárakban, drogériákban, illatszertárakban eredeti doboz 5,2) plusz 89 fillér pótelér.

Mit beszélnek a charkovi csata szovjet-foglyai

(A m. kir. honvéd haditudósító zászló közlése.)

Elvadult, kifejezéstelen arcok, megviselt, tisztelettel egyenruha. Tegnap még a vörös hadsereg halálhajsza volt páriái, ma: foglyok. Töredezett mondataikból határozott körvonalakkal bontakozik ki a szovjet csapatok katonái és erkölcsi állapota.

Szánalom rájuk nézni is! A ráncosarcú öregek és a ványadtarcú kölyökképző legények egyformán összetörve, meggyöbörít ábrázattal pillantanak ránk, amikor kihallgatásukra kerül a sor. Talán azt hiszik, hogy a honvédek most megkínózzák és agyonlövik őket, hiszen ezzel a hazug rágalommal ijesztgette őket a szovjet hírvetés a háború kitörése óta... Persze, hogy csodálkoznak, mikor újra meg újra jó szót és meleg ételt kapnak a magyar honvédtől.

Igazi oroszképű, fiatal szovjet lövész indul meg a beszélgetés...

— Januárban — mondja — még tanuló voltam Gorkijban, a motorgyárban dolgoztunk. Február tizedikén kihírdették, hogy az összes tanulóknak be kell vonulniuk. Vonatra raktak bennünket. Beöltöztettek. Igen sok vonat futott át az állomásokon. Mind meg volt rakva hadianyaggal. Közben egyre azt hallottuk, hogy ezzel a tavaszi rohammal megelőzzük az ellenség nagy támadását és elsöpörjük a fasiszta hadseregeket. Arról is beszéltek, most dől el, hogy a világpöletáriátus megnyeri-e a harcot vagy sem. Így indultunk a charkovi csatába...

Most egy tatáros arcú katona veszi át a szót:

— Borzalmas volt, amit ki kellett állanunk. A századomból ötven menekültünk meg s térünk vissza. Ekkor nyomokban új alakulatba helyeztek s máris megint nekijáítottak bennünket a német állásoknak és a gyilkos tüznek. Elöl a pokol, mögöttünk korbács, revolver és géppuska a tiszték és a politikai népbiztosok kezében. Azt mondták, tizenegy rohamhullám ment már előre előttünk. Ezért magunk is azt hittük, hogy most aztán elsöpörjük a német ellenállást. Különösen az utjonnan jöttek vették ezt bizonyosra, mert már odahaza azt mesélték nekik, hogy a nagy télben megfagyott a nyemecek legnagyobb része s csak a tavaszt várjuk, hogy lerohanjunk Berlinbe. Ehellyett irtózatos tüzes, pusztító gránátzapor és Stukák tömegének őrtű bombázása fogadott bennünket. Tudtuk, hogy nem lehet áttörni, de hátul nem törődtek semmivel, csak háiszolták a

csapatokat: újabb meg újabb zászlóaljakat küldtek a biztos pusztulásba.

— En Moszkva alól jöttem, az ottani arcvonárol — vág közbe egy harcokosi vezető, — sokan jöttünk, vagy öt harcokosi dandárt szállítottak ide. Azt hittük hogy két nap alatt visszafoglaljuk Charkovot. Hiszen hetek óta bátorítottak bennünket azzal, hogy egyáltalán nem lesz már ellenállás, mert a németek minden hadianyaggyárat szétrombolták az angol repülők bombái...

Valóban — ezek a szerencsétlen megkínzott emberek rútul becsapottaknak érezhetik magukat. Úgy látszik, hogy a vörös hadseregben most kezdenek a katonák rádöbbenni azokra a hazugságokra, amelyekkel a háború kitörése óta ámitották őket. Az egyoldalú, elvakult szovjetpropaganda hatása mintha kezdene gyengülni a vörös katonák lelkeiben...

A potyautas halála

Kovács Lajos 18 éves pinéer pünkösd hétfőjén Hajdúszoboszlón lakó édesanyját akarta meglátogatni és az állomás közelében a robogó vonatról leugrott. Olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy a kerekek alá került és azonnal meghalt. Kovács Lajosnál nem volt vasúti jegy és mint potyautas került a kerekek alá, melyek halálra gázolták.

— Japán aknára futott Nagasaki kikötőjében egy japán személyszállító hajó, melynek kapitánya még a hajó elsüllyedése előtt harakirit követelt el.

— Németországban a gépirónöket irodal segédhivatalnokká képezik át és a kiképző tanfolyamok után helyettesíthetnek könyvelésben, raktárkezelésben, számlaellenőrzésben. Szakvizsgát tesznek a földművesek is, hogy tisztában legyenek a könyveléssel és a kereskedelmi forgalommal.

— Az angol északafrikai hadsereg katonáinál igen nagy kedveltségnek örvend „Lili Marlen” ismert dal. Az angol katonák a titáram ellenére is hallgatják rádióan a német katonadalt.

Divatgomb?

NYAKAS-nál
Kossuth-utca 4.

Színház és valóság

Hogy a homokot, helyesebben a beléje elvetett magot el ne fújja a szél — megkötik akárcsodóval. Fajokat és nyelveket, hogy el ne fújja a föld színéről az idő, az irodalommal és a művészetel lehet így lekötni. Amely nyelvnek igazi irodalma nőtt, akkor sem hal meg ha már a faj, amely beszélte, kihalt. — Példa rá a latin. Azért nem szabad úri fényűzésnek vagy magánérdeknek tekinteni az irodalom és művészet pártolását.

A minden oldalról ostromolt és háborúkkal fogyasztott magyar nemzetnek nagyon fontos érdeke nyelvének és irodalmának kultusza különösen a mai nehéz időkben és legkivált a nemzetiségekkel szemben. Meg kell tehát kötni irodalommal a nyelvet s nyelvvel a fajunkat, hogy világ végéig fennmaradjon ezen a földön.

Ezt az indokolást azért voltam bátor előrebocsátani, hogy tekintsünk országos fontosságúnak a nemzeti cél érdekében minden tényezőt, így tehát a vidéki színházakat is, amelyeket be kell állítani a magyar nyelv és irodalom szolgálatába.

Azért aktuális most ez a kérdés, mert sajnos a magyar vidéki színházak életképességét nem látjuk biztosítva. — Nem látjuk biztosítva a Csokonai Színháznak prosperitását sem. Jóleső reménykedéssel hisszük ugyan, hogy színházunk nagyrabecsült direktora nagy felkészültséggel, lelkes ambícióval fogja színházunkat vezetni és igyekezni fog régi jó híret visszaszerzeni, mégis úgy érezzük, hogy a nagy társadalom támogatása nélkül minden nemes törekvése sem fogja meghozni a kívánt anyagi sikert, ami nélkül pedig a színház el sem képzelhető. Nincs szándékomban az igazgató úr kedvét venni és ösztönözni ohajtom ne legyen igazam. Éppen ezért örömmel hallgattam Tarján bizottsági tagtársamnak a f. hó 20-iki városi közgyűlésen előterjesztett életrevaló indítványát, minnek a lényege az volt, hogy keltsük létre az ezelőtt mintegy tíz évvel alakult Színpártoló Egyesületünket, amely egyesület pár éven keresztül hathatós segítségére volt az akkori színházigazgatóknak. Sajnos az egyesület megteremtésének, Perjessy ömlesztőségének elhunytával — nélkülözvén az 6 páratlan agitációs — feloszlott, jóllehet tagjainak száma időközben cca 400-ra emelkedett. Azok a tényezők, amelyek a színház életképességét felelték megnehezítették, a következők:

Legelső sorban a mozi. Hogy ez mennyire agyonüti a színházat, nem kell felszámolni. Csak most legutóbb is tapasztalhatunk. Egyik filmszínházunk darabja négy héten át naponkénti három előadására tolongtak az emberek a jegyekért, annak ellenére, hogy sort állunk a pénztár előtt a mozi vezetősége fölényesen még csak azt az előzenéséget sem tartotta szükségesnek tanúsítani hívséges közönségével szemben, hogy annak kényelmére kisegítő pénztárakat állítson fel.

Aztán itt van a Rádió. Ez is számottevő konkurrens a színháznak. Nemkülönb a színházi folyóiratok színdarabmellékleteivel. De itt van még a színház látogatottságát bémítva (ne tessenek ezen mosolyogni) a mai kor divatja: a bridge ház. Ma a jó modorhoz és az úri eleganciához tartozik hódolni ennek a divatnak. A bridge összejövetele éppen a színelőadások idejére esnek és éppen azt a társadalmi osztályt tartják vissza a színházról, amely régenten a páholyok, szőlyök törzs bérölt alkotója.

Ezek a felsorolt tényezők azok, amelyek a közönséget a színház sűrűbb látogatásától visszatartják. Jöhet ide igazgatóknak bárki a legnagyobb hozzáértéssel, lelkesedéssel, tökével és minden készséggel, meddő lesz minden igyekezete, ha nincs segítségére a társadalom. Éppen ezért mély tisztelettel és szeretettel kérjük városunk minden rendű és rangú polgárát, tegyék lehetővé színházunk minél gyakoribb látogatásával s a közönség verbumálásával azt, hogy egyetemi városunk Debrecen is annyira irodalmi és nemzeti kultúrpolitikai gócpontja lehessen az országnak, mint azzá lettek a német vidéki városok a német kultúrának és nemzeti érzésnek.

Sokan voltak és vannak olyanok, akik azzal érvelnek, hogy azért nem járnak a színházba, mert rossz a társulat, nivótlanok és gyengék az előadások stb. Lehet, hogy részben — de csak

részben — igazuk is volt. Ezeknek viszont azt üzenhetjük, hogy a színház nemcsak kultúrintézmény, de üzlet is. A színdirektor éppen olyan pengő illéres rubrikás papíron dolgozik, mint minden más kereskedelmi vállalat. Ennek a rubrikás papírnak pedig két oldala van. Ezt a két oldalt kell összehangba hozni s ha ez sikerül az igazgatóknak, akkor jól jár a közönség is. — A megfelelő bevétel mellett drágább művész erővel dolgozhat s bírja a nagyobb rezst. En akkor látom biztosítva a színház életképességét, ha az

igazgatóknak sikerül egy olyan bérleti stótkot magának biztosítani, amely mint bizonyos várható bevétel alap összegszerűleg legalább 60 százalék erejéig garantálja költségeinek fedezését már az szezon megindulásakor. Ennek előkészítésére megkérjük a színházigazgatót a törekvésére ne csupán a színházi titkár házalásával, hanem a nagy társadalom önkéntes támogatásával vigye keresztül. Ez pedig a Színpártoló Egyesület életrekeltségével, vagy mondjuk egy a: „Csokonai Színház barátok körének” megalakításával keresztülvíhető lehetne.

Bodnár Géza.

A lakosság rizsszükségletének biztosítása

A vonatkozó rendelet szerint a fogyasztók finom lisztjegyük egy-egy-heti szelvényére 20 dkg. rizst vásárolhatnak, azok a fogyasztók pedig, akiknek kenyér- és lisztjegyük nincsen — mert mint termelők el vannak látva — személyenként és havonként legfeljebb 2 klg. nullás liszt beszállítatása ellenében egy-egy klg. rizst vásárolhatnak meg.

Ilyen körülmények között a lakosság tagjai már most hozzájutnak a dísznöveléshez szükséges rizshez,

amelynek pótlására előreláthatólag sem burizs, sem hántolt árpskása nem fog rendelkezésre állni. Saját érdekében felhívom tehát az érdekeltek figyelmét arra, hogy a dísznöveléshez szükséges rizksát lehetőleg már most, annál is inkább szerezzék be, mert a rendkívüli körülmények közepette — az olaszországi rizsaratók elhúzódlása miatt — nem valószínű, hogy a tél elején számottevő rizkszettek fognak rendelkezésre állni. Polgármester.

Istenkáromlókat ítélték elzárásra a debreceni rendőrségen

A debreceni rendőrkapitányság elé került a kihágási osztályra özevgy Liszka Mihályné, aki egy veszekedés során többek előtt szikkozódott és csúnya módon káromolta az Istent. Dr Papp Menyhért rendőrtanácsos nyolcnapos elzárásra ítélte a káromkodó asszonyt.

Ugyancsak istenkáromlás miatt került a rendőrbíró elé Tóth Imréné Rádlonyi-utca 15. szám alatti lakos. Az asszony a vonaton káborította a fejfeles edényt és mivel bepiszkolta a vasúti kocsi padját, kártérítést kért a kelez és igazoltatták a pályaudvari

őrségen. Az asszony az eljárás során dühösen szikkozódott és káromolta az Istent. A rendőrbíró négy napos elzárásra ítélte el.

Istenkáromlás és ábrándkínzás miatt került a rendőrségre Somogyi István Hevesi-utca 8. szám alatti lakó fuvaros, aki lovát nem tartotta rendben, nem ápolta. Az állatnak nagy nyílt sebe volt, mégis hajszolta a munkában és kegyetlenül verte. Somogyit, aki a jó ügyelete közében káromkodott, ötnapi elzárásra ítélte a rendőrbíró.

Pünkösd az ecdőn...

Pünkösd ünnepén kiürült a város s a debreceniek apraja-nagyja vándorútra kelt. Irány a Nagyerdő! A természet látja öle csakúgy roskadozott a nagy megerheléstől. Az erdő nem lehetett látni — nem a fáktól! — hanem attól a hatalmas embertömegetől, amely az ünnep mindkét napján, de különösen pünkösd hétfőjén ellepte a Nagyerdő zöldelő renetegét.

Tömött villamosok, emberfürtökkel az oldalukon vitték ki az iztózatot embertömeget. Modernizált népvándorlás. A vándorok némelyike több napra való elemőrsiát és főleg több hétre való útkát vitt magával. Ezek érték el aztán a legkevésbé messze. A Stadion környékén szőhamar letáboroztak és ittek, ittak, szőrakoztak gondatlanul, felejtve háborút, bűt, bűt és mindent, ami felhőket von az ember homlokára...

A Leveles csárdán túli részen szinte gombostűt nem lehetett leejteni. A színes emberhullám vitte magával a beléje került s akarattalan a költőt idéztük: „Csak midőn a tömkelegbe léptünk...” A hajtógép dübörgése és csodaszép rekedt verki, meg gramofonszó jelezte, hogy a körhintákhoz értünk. Valamennyi „ringlispil” ragyogóan működött, nem volt egy menet sem, amikor egy hely üresen maradt volna. A forgó, repülő hintázók alatt pedig bémész tömeg csodálkozott. Volt köztük szépszámmal kujon fiatalember, aki a »belátás» kedvéért áldogált hosszú ideig...

A körhintásoktól balra, a dombokon

is minden talpalatnyi földet elfoglaltak a terebélyes mamák, a gavallérok karjaiban sikongó leányok és a komorbujszos, tekintélyes apák. Gyerekek labdáznak a jűben ülők feje fölött, illetve fején... Zsivaj, lármá, énekszó, por, szédobált papírosok, piszok s az erdő sietve visszavonul. Megtagadja a közönséget ezzel a tömeggel s türelemmel várja, amíg ez a sok ember, miután kítőmbolta magát, visszamegy kőházaiba és ismét neki hagyja a szabad levegőt, az ózondús levegőt, a frissítő szellőt és a langyos esőt, meg a madárdal, lombsuttogásos csendet...

A Nagyerdő parkrészen minden padra ki lehetett tenni a »Foglalt» táblát. Sok bémuloja volt a Melegtő madárvilágának, a büszkén,berzenkedő gunároknak, akik a nagy tömegtől mit sem zavartatva sétáltak le s fel, időnként eresztve csak meg, egy-egy párjukat hívó rekedt kiáltást...

A csónakázók körül ezek figyelték egy-két alkalmi »koca-tengerész» próbálkozásait a hullámzó vizen és sűrűn gyöngyözött fel a legfiszább öröm, a kőröröm jeleként a kacagás, amikor a kislány előtt brillirozni akaró fiatalember tévedésből a nádas szigetre vitte fel hajóját, meg mikor az öreg családapa, gyermekeinek visongásai közben ötvenméteres körzetben mindenkit lespriccelt szakavatott evezőkezelésével...

A szőrakozóhelyeken cigánymuzsika, meg egy-két korsó sőr mellett ment el a délután, no meg a női dzsessz zené-

**Tiszta gyapjú
női és férfi szövetek
nagy választékban
Külön bébi-osztály**

**Kontsek Kornél
dívatházában**

DEBRECZEN 5 OLDAL 1942 V. 27.

Jére simult egymáshoz két-két fiatal. Ami a simulást illeti, ezt majdnem mindenütt megtaláltuk...

De minden jónak vége szakad egyszer. Vége lett a pünkösd kirándulásnak is. Kellems délután, vidámság, gondatlan üdítő élményével gazdagon tért haza otthonába, újabb egy évre sok tízezer debreceni polgár...

XII. Pius pápa áldását küldte a magyar nemzetnek

XII. Pius pápa püspökké szentelésének 25 évfordulója alkalmából Serédi Jusztinán bíboros, Magyarország és hercegrofprímás a következő táviratot küldte Rómába:

„Püspöki jubileuma örvendetes alkalmából, melyet az egész Magyarország a püspöki bíboros, Magyarország és hívő néppel együttesen megünnepeelt, gyermeki hódolatát tolmácsolja a Szentatyának és a szerencés uralkodót a nemzetek igazságos és szereteten alapuló testvérségének visszaállítását kívánva tőle, apostoli áldását kéri: Serédi bíboros

A Vatikánvárosból az alábbi válassz érkezett:

„A Szentatyja köszönettel vette Emlénelődnak a magyar püspöki kar, a papság és a hívek nevében kifejezett odaadó szerencsekívánatait; nagy szeretettel megáldja a kedvelt nemes magyar nemzetet és szívből kívánja hitéletének kedvező fejlődését, Maglione bíboros”.

Sauerbruch Ferdinánd sebészprofesszor Debrecenben töltötte a pünködsi ünnepeket

A múlt héten avatta díszdoktorává a debreceni egyetem Sauerbruch Ferdinándot, a világhírű német sebészprofesszort. A szívélyes fogadtatás és meleg szeretet, amellyel Sauerbruch professzort debreceni kártársal körülvevették, arra indította a kífűnó német tanárt, hogy eredeti tervétől eltérőleg, a pünködsi ünnepeket Debrecenben töltsse. Szombaton Hittl s Csillery professzorok társaságában kirándult a Hortobágyra, vasárnap megtekintette a klinikákat és az egyetemi telepet. Délután a Déli-múzeumba látogatott el, ahol hosszú időt töltött a Munkácsy-kép előtt. Végül felkereste a debreceni Német Tudományos Intézet helyiségét, ahol dr Heybey Wolfgang az intézet vezetője fogadta és ismertette az itt folyó munkát, ami teljes mértékben a kulturális csere-akció jegyében megy végbe.

Hétfőn reggel hagyta el Sauerbruch professzor Debrecen. Az állomásn az egyetem orvosi karának kiválóságai búcsúztatták a kífűnó német sebészt, aki megkérte a jelenlevőket, hogy Debrecen város egész közönségének fejézzék ki meleg köszönetét szép napokért és a meleg vendégszeretetért.

Zsávolj érkezett!

Siessen egyenruháját megcsináltatni, míg az anyagbol v a n! Tegdesnél Kálvin-tér 19. sz.

A Kálvinház tervpályázatának részletes bírálata

Megírtuk, hogy a Kollégium által hirdetett Kálvin-ház tervpályázat ügyében a bíráló bizottság úgy döntött: nincs minden tekintetben megfelelő terv és ezért a díjakat nem adta ki. A tervrajzokat és műveirásokat nyolc napra kiállították a Kollégium kistanácstermében. A bíráló bizottság ülésének eredményeként jegyzőkönyvet vettek fel, mely ismerteti az egyes műveket. A tervek sorszámkait kaptak, mert a nevet senkisésem írhatta rá a munkájára, így a pályázat titkos volt. Egyes tervek olyan gyengék, hogy részletes bírálat alá nem is vették őket. Az 1. számú terv homlokzatát számos szobor díszíti. A színház és nézőtér alaprajzi kialakítása tetszetős. Nagy hibája a ruhatárelhelyezés, fordulás következtében. A homlokzati kiképzési szerencsének tartják. Az internátusok beosztása kedvező. Több kisebb hibát is felsorolnak, főleg a pesti méretnökök különválasztásában.

A 2. és 3. számú terveket el sem bírálták, annyira gyengének tartották.

A 4. számú tervvel részletesebben foglalkoznak. Hibának tartják a be- és kijárók elhelyezését a kocsiforgalom miatt.

Egyébként — mondja a jegyzőkönyv — a Kálvin-ház előcsarnoka körül jól csoportosítja az összejöveteli és éttermet a földszinten. A színház óriási előcsarnoka a szükségletek jó elhelyezése ad alkalmat. A nézőtér formája az és az ülőhelyek elrendezése nem mindenben megfelelő, túlszűles. A kárpiton a megengedettnél több ülőhely van egymás mellett. A középiskolai internátus elhelyezése jó, kisebb hibái vannak, a tanárképző internátus beosztása jobb.

A homlokzata klasszicizáló, a Kálvin-téren kiemelt tömeggel. E terv ellen nem volt különvélemény.

Az 5. számú tervről semmi különösebb nem mondanak.

A 6. számú tervvel hosszan foglalkozik a jegyzőkönyv. A rendelkezésre álló tereket jól kihasználja, alig hagy valamit beépítetlenül. A főbejárati kiutak megoldotta. A programon túlmenni gondosság, hogy mindkét bejárati ellenőrzés alá helyeztük. Az udvart foglalja és így minden internátus

tervűjűsége megkapja a maga külön részét. Erre a pedagógusok fektetnek nagy súlyt.

A színpad és nézőtér elhelyezése nem programszerű, de van hely a bővítésre. Az összejöveteli terem és a folyosó között szételváható üvegfal van, miáltal a terem megnagyobbítható. A színház és összejöveteli terem együtt (de külön is egyidőben) is jól használható.

Az internátusok elhelyezése jó. Az épület homlokzata szerencsés alaprajzi beosztás következtében olyan tagolást nyert, amely kizárja az internátusokat fenyegető egyhangúságot, a kaszárnya jellegét. A gimnázium és a régi épületrész között átmenetet képez a gimnáziumi alacsonyabb épületével egyenlő magasságú épületrész közbeiktatásával. Úgy tömegében, mint hangulatában teljesen beilleszkedik a Kollégiummal és a Nagytemplommal együttes városképébe.

A 7. számú terv beépített vonala jó, de sok hiba miatt alkalmatlan a kivételre. A 8. sz. tervnek is jó a beépítési vonala, de ennél is hibákat találtak.

A 9. sz. tervnél kifogások, hogy a színház kijárója a kocsiforgalom leionyolítására teljesen alkalmatlan helyen van. Az előadó terem előcsarnoka ruhatára tágas és kényelmes. Az előcsarnok kitűnő térhasználata. A termék elhelyezése jó. Homlokzata nagyvonalú klasszicizáló architektúrát mutat. E megoldás helyes építészeti érzékre vall. Egyéb kisebb hibái vannak. Különvéleményt erre sem mondtak.

A 10. számú terv bejárója szintén alkalmatlan a kocsiforgalomra. Az összejöveteli és éttermek együtt használhatósága nincs megoldva. Az internátus elhelyezése jó. Homlokzata nem illik a Kálvin térre.

A 11. sz. terv lényegtelen. A 12. sz. tervnek sok hibája van. Hasonló a helyzet a 13. sz. tervnél, bár itt a középiskolai internátus jó elhelyezést nyert. Klasszicizáló homlokzatában a szabadon álló oszloprend alkalkamzában nagyobb vonalú építészeti elgondolás jut kifejezésre, ha főmegalakítása és részleteképzése nem is sikerült. A középiskolai internátus egészen sikerült.

A 14. sz. terv ellért a helyszínrajzról

Egyébként a homlokzati megjelenésben a terv helyesen felfogott klasszikus architektúrát mutat, azonban ezt nem fejlesztte ki a jó megoldáshoz szükséges monumentalitással.

A 15. számú terv városkép szempontjából teljesen hibás elrendezés. Sok Lomoly hibája van. Az internátus elrendezése jól indul, de nem tartja be a 25 ös csoport beosztást. Homlokzata sivár, semmit mondó.

Egyes terveket a* további bírálatból

DEBRECZEN

6 OLDAL
1942 V. 27.

teljesen kizárt a jury.

A bizottság végül megmondta a kövendő szempontokat, melyek a tökéletes megoldást jelentenek.

Mint már megírtuk, a jury végeredményben úgy döntött, hogy a pályázatot meddőnek nyilvánította. A továbbiakról majd a Kollégium vezetősége gondoskodik.

Borzalmas családi dráma Nyírbalkányban

A munkakerülő fiú megölte anyját, két testvérét és súlyosan sebesítette a bátyját

A Debrecenhez közel fekvő Nyírbalkány községben megdőbbsélt tragédiát okozott egy munkakerülő, könnyelmű ember, aki soha életében dolgozni nem akart, csak vagyonos családja nyakán elősködni, mulatozni. A szörnyű családirtásról a következőket közöljük.

Pünkösd vasárnapján ebédnél ült a nagyrévai Siposs-család. Az asztalnál volt özvegy Siposs Gyuláné, Siposs András a legidősebb fia, aki a földbírók ügyeit irányította és a malmot vezette, dr. Siposs István és Siposs Etelka is ott volt és arra vártak, hogy az ünnepi ebédet feltalálják.

Az ajtó hirtelen felpattant és berontott a család könnyelmű tagja, Siposs Sándor, aki bár 40 éves volt, soha komolyan nem dolgozott és ezért családjával állandó vitája volt. Nem is lakott együtt testvéreivel, hanem külön lakásban. Az ünnepi ebédem sem vett részt, a családi házból is azért jelent meg, hogy leszámoljon bátyjával Andrásal, aki nem akarta a munkanélküli, könnyelmű testvér számát fizetni. Siposs Sándor két kezében egy-egy revolvert szorongatott és úgy állt meg az asztalnál. Bátyja András hirtelen rávetelte magát, hogy a zavaros tekintetű, ingerült testvér kezéből kicsavarja a fegyvert. Terve nem sikerült, mert egyszerre két golyót kapott a testébe. Véresen bukott a padlóra. Az esztől vesztett ember ezután anyjára fogta a két revolvert, de a fia, dr. Siposs István gyakorlatlósorvos az anyja elé ugrott, hogy testével fedezze. Siposs Sándor két golyót röpített a testőre testébe és mikor az orvos véresen lezuhant, ak-

kor az anyját is lelőtte.

Siposs András a lövöldözés közben kíváncsorgott a padlón eszűva a szőnyegből. A vérgőző Siposs Sándor, a keresésére indult, hogy végezzen vele, de nem találta a mások szobájában sem. A lövöldözés zajára a család és szomszédok rohantak elő és a menekülés útjától elvágott Siposs Sándor a két revolvert a homlokához szorítva egyszerre süllyesztte el a két golyót az egylelő teljesen szétrozsoltta és azonnali halált okozott.

Siposs Etelka, aki szemtanúja volt a szörnyű vérgözséknek eljött és még akkor sem tért magához, amikor a mentők a családot elvitték. Siposs Gyuláné, Siposs András, elvitték a nyíregyházi Erzsébet kórházba. Siposs András életét sikerült megmenteni, de özvegy Siposs Gyuláné meghalt a kórházba szállítás után néhány órával. A pünkösd ébredéssel együtt Siposs-család tagjaiból tehát csak Siposs Etelka, Siposs András maradt életben, meghalt az öngyilkos merénylő Siposs Sándor, dr. Siposs István, özvegy Siposs Gyuláné.

A csendőrségi nyomozás adatai szerint Siposs Sándor készült a családirtásra, mert néhány héttel ezelőtt már szerzett valahogyan két revolvert és mutogatta is hogy azzal számol a családjával. A két revolvert akkor sikerült elvenni, de az ünnepekre újra fegyverhez jutott az elszánt ember és elkövete szörnyű eszűkedetét.

Kaláka

— Székely novella. —

Írta: agyagfalvi Hegyi Zoltán.

Helyre legény volt ám a Kalász Gergő! Olyanfajta, akit az Isten akkor teremtett, mikor ezt a piruló karajt szellete ki kenyereből. Székelyföldet. Ha végigment Gergő a felszegen, bizony chejt-ahajt titkos pillantások reppentek feléje a falubeli lányoktól. Még a korosabbak is esmeg megnézgették, valahányszor végigment a Patak-utcában. A harisnya vakítóan fehérlett rajta, az inge palyolatos volt, a mellénye pedig úgy feszült rajt, mint akit a filmből vágta ki. Úgyes kis bajusza mindig mosolygott. Fogai vakítottak a hosszú legénynek. Ha valaki megszólította, mindig barátságos, szolgálatkész és tiszteletű volt. Csak éppen a lányokhoz nem értett szegény.

— Hova mégy Gergő? — kérdeztem barátságosan, amint éppen esti sétámat végeztem a székelyföldi alkonnyatban...

— Hazafelé igyekeztem, mert ihol é a nyakunkon az erős őd. Röggel meg korán kelek, merthogy kalákába készülek.

— Mi az Te? — kérdeztem érdeklődéssel, mert reméltem, hogy újabb székely érdekességgel ismerkedhetem meg.

— Hát az úgy van, hogy Kardalusék új házat építenek az alszegen, osztán székely embernek — szegény embernek — a napszamosok ingyen dolgoznak. Ilyenkor összegyűl a falu népe; hordják a sok téglát, követ és ganajt szekerszámra, osztán ingyen építik fel a székely testvér házat. Mindenki a másikét. Ez székely kötelesség. Ezt azért hívják kalákának, mert a kalákatanccal kezdődik. Mert azért, hogy a házipitőnek csupán étellel kell ellátnia a dolgozókat cserébe. Meg itallal, S ha a ház kész, összehívják a falu lányait s

a kalákatánccal felszentelik a házat.

— Megállj csak Gergő! Azt mondd, Kardalusék házat építenek. Elfogadnátok-e engem is oda kalákába?

— Jó szíved, de az nem úri fajtának való munka. Egész napra csak három sorkolat kenyér jár, osztán pötörhet érte a sárlokban napestig, a súly egye meg! Dehát ez így szokás. Székely becsület. Engem pedig még nem is ösmernek Kardalusék, mert bögzői vagyok. Csakhat nannám küldene, hogy beleszeresse Kardalus Lidibe, mert-hogy a koncnagyapaínek testvérek voltak, osztán, hogy a birtok meg né oszoljon. De én nem értek ám a lánykéréshez.

— Gergő te! — Öletem támadt. — Azt mondd, nem ösmernek téged Kardalusék. Akkor cseréljünk! Engem sem ösmernek. Elmegyek én helyetted kalákába. Elmegyek és megkérdelem tőle Lidit, hogy akar-e Kalász Gergő felesége lenni. Jó lesz?

— Az jó.

— Akkor hát felveszem a neved Gergő.

— Fel-e?

— Ha nincs ellene kifogásod. Az én nevem tehát Kalász Gergő lesz.

— Isten éltesse. Csak osztán el ne hamarkodja a dolgot az úr, osztán kérdezze meg Kardalus Lidit, hogy akar-e az asszonyom lenni. A Kalász Gergő.

— Megkérdelem Gergő. Jó éjszakát.

— Egészséget kívánok.

Éreztem keze melegét akkor is, mikor már elváltam tőle és hazafelé bandukoltam a holdvilágos völgybe. A fonóból a kórus távoli dalát hozta felém a hegyi szellő... Nyugodt vasárnap este volt... Holnap aztán megint megkezdődnek a mecsnapok. Meg a kaláka. Meg Kardalus Lidi...

Az ám, a Kardalus Lili! Olyan volt ő mint a felkelő napsugár. Mikor először megláttam, bizony megérdeklődtem.

hogy kicsoda, merthogy olyan ügyesnek tetszett. Meg aztán ő is észrevett. — A szemek eme összevillanása megzavart... Ő, az egyszerű székely parasztlány és — én... Ejjh!...

— És mégis! Nem tudtam szabadulni arcának emléktől. A hold is mintha gúnyosan vigyorgott volna felém: „Ugyan, mit akarsz?”

Azért emlegetem a kalákába. Székely harisnyában, ráncos csizmában, hogy megismerjem Lidit.

Mentem az olvadó hótól itt-ott tarka, sáros hegyi utakon. Lágy tavaszi szellő fujdogált... Mintha a hegytetőn a fenyőerdők suttogása is Kardalus Lidi nevét lehelné a fülemben... A kis székely parasztlánykát...

Megérkeztem. Amíg a ház épült kihégházból lakott a család. Még egy szuszék is tartozott hozzájuk. Itt meg a messzi lakó munkások hűzták meg magukat éjszakára. A ház már csaknem készen volt. Most éppen a hiút építették. A törökőbúza nagy kondérokból főtt az árnyékálmán.

Nagy volt a sürgés-forgás. Még a disznyók is vidámabban rőfögtek. Az „égbekiáltó” úgy kikirikilt, mintha újra meg újra esmeg reggel lenne. Székely reggel...

A tornácra láttam meg Lidit. Így munkaruhában talán még ügyesebbnek tetszett. Az osztóvátánál szorgoskodott. A vetőli fűrgén siklott újjai között. — Időnként fordított egyet a hasajón is.

— Egészséget Lidi! — köszöntöttem rá. Tudod-e, hogy én vagyok a Kalász Gergő?

— Hogyne tudnám. Azt is tudom, minék jöttél Gergő. A birtokért. Igaz-e Gergő?

— Nem azért jöttem én Lidi. Nem a birtokért. Másért. De honnan tudod, hogy én Kalász Gergő vagyok?

— Azt onnan én, hogy itt mindenkit ösmerek, de a te neved még nem hal-

lottam a kalákában. És meg tudtam is, hogy jössz. A birtokért. Papó mondta. Ahajt a tánygyár a héhel mellett, aki a falnál van támasztva. Használd egészséggel a tövökőbúzáat, meg a pityókát. — Hát szóval te vagy a trunkus igazé-e?

— Trunkus ám, aki áldója van a körrösztapja anyagának! Ide figyelj Lidi, osztán leteszed-e azt a fonált, ha egyszer hozzá beszélek?! Azért gyűttem, hogy lássalak.

— Iszen majd láthatok még, ha asz szonyod leszek. Meg akarsz vásárolni, tudom. Engem a birtokommal. Így akargyák a rókonyok. Dejszenhát azt mondom neked Gergő, a birtokot ám megveheted, de nélkülem! Mer' azért, hogy én nem leszek ám a te feleséged Gergő! Nem vagyok én ötött nyúl. Nem bíz a.

— Hallod-e Lili, én nem a birtokodért jöttem, tartsa meg apád azt magának, hanem azért, hogy lássalak. Osztán ha akarod, utána el is menek. Hívöm se hallok többé.

— Eridj hát akkor a kalákába dolgozni. — S ezzel átsiklatta a vetőli az újjai között. — Dejszen tudná csak ezt...

— Kicsoda te? Mást szeretsz Lidi? Lidi hallgatott, elpirult.

— Hazudsz Lidi!...

— Iszen egy szót sem szóltam.

— Nem is fogsz ám, mert imhol bétapasztom a szádat az enyéremmel... Nesze...

Lidi tűzvörös lett a csóktól.

— Kit szeretsz hát Lidi?

— Kalász Gergőt... — mondta szemlesgítve.

— No azért imhol még egy csók... Nem is ellenkezett már...

— Leszel-e Kalász Gergő felesége, Lidi?

— Leszek... Kaláka után megtart-hatjuk...

— Akkor jó. (Csók...) — Megmondom neki...

H I R E K

„DEBRECZEN”

szekesztősege, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Pikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P, negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata május 23-án reggel 23-tól, 30-án reggel 8-ig: „Megváltó” Plac u. 18. telefon: 14-89. „Muraközy” Plac 72. telefon: 37-33. „Bocskay” Cegléd 22. telefon: 29-14. „Csokonay” Mester u. 43. telefon: 10-15. — „Árpád fejedelem” Csapó-kert, Jánossy u. 44.

Egyszerű kis történet

Volt egyszer egy kislány,
Meg egy kis legényke,
Szerették is egymást
Forró lánggal égve,
Szerelmében égve.

A lányt máshoz adták...
(Gazdag ember kérte!)

Esküvője napján
Mehalt a legényke,
Bolond kis legényke...

POLÁNYI LAJOS.

— Református istentisztelet a hősök emlékének. A református egyház május 31-én, vasárnap d. e. 9 órai kezdettel a Kistemplomban istentiszteletet tart a hősök emlékére. Ezen az istentiszteleten vesznek részt a hatóságok kiküldöttel is. A szószéki szolgálatot dr. Farkas Pál lelképásztor végzi. — A kistemplomi lelképásztori hivatal ez úton hívja meg a hatóságokat és közületeket a kérelemmel, hogy a résztvevők számát a Révész-tér 2. sz. alatt a lelképásztori hivatalban írásban vagy telefonon (24-89) legkésőbb péntek délután legények szívesek bejelenteni.

— A Vöröskereszt Debrecen városi elosztásmánya folyó hó 30-án délután 6 órakor a városi háza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Az új alapszabályok bemutatása. Amennyiben a közgyűlés nem lesz határozatképes, az 10 napon belül, ismét össze fog hivatalni.

— Növendékhangverseny a zeneiskolában. Debrecen sz. kir. város zeneiskolájában folyó hó 28-án, csütörtökön este 8 órakor olasz zeneszerzők műveiből felsőbb osztályú növendékekkel hangversenyt rendez az intézmény hangversenytermében. Ingyenes jegyek igényelhetők a zeneiskola titkári hivatalában naponta délelőtt 9—1-ig és délután 3—6-ig Vár-utca 1. (Telefon: 23-96.)

— A Kollégiumi Diákszövetség hősök ünnepét tart. A Diákszövetség évekkel ezelőtt hősi emléket állított a Kollégium falára az első világháborúban elhunyt diákok tiszteletére. Az emlékmű Medgyessy Ferenc alkotása. Ez előtt az emlékmű előtt május hó 31-én, vasárnap délelőtt 11 órakor folyik le a Diákszövetség ünnep. Ünnepi szónok dr. Balogh Béla ny. törvényszéki tanácselnök, a Diákszövetség választmányi tagja. Szavalni fog Kormos Gyula V. éves tanítóképzőintézetű növendék.

— A Jótékonyceűtő fagyaltéüütán ma szerdán délután 5 órakor lesz megtartva a vitézi székházban. Szeretettel várunk benneteket. A rendezőség.

— A Csokonai Kör könyvnapj felolvasó ülése. A Csokonai Kör az első könyvnapon, azaz június hó 1-én délután 6 órakor könyvnapj felolvasó ülést tart a Déri Múzeum előadótermében. Az előadók foglalkozni fognak a könyvvel és az írókkal a mai magyar élet keretében állítva. Részletes műsört holnap számunkban közlünk.

Ítélet Kürthy András pékmester ügyében

Most vonták kérdőre Kürthy András Vár-utca 6. szám alatti pékmestert, aki a közellátási hivatal jelentése szerint nem számolt el 84 mázsa lisztet, abból a 300 mázsból, melyet részére az elmúlt feleztendőre utaltak ki azal, hogy a közfogyasztásra adja át jegyek ellenében.

Kürthy András azzal védekezett, hogy a hiány azzal állt elő, hogy sok volt a porlás, a zsákok lemerésénél is eltérés volt és különben is nem tudta az előírt mennyiséget kislútni a rendel-

kezésére adott lisztből. A tárgyaláson a közellátási hivatal részéről megjelent Zöld József h. polgármester is.

A bíróság nem fogadta el a vádlott védekezését, mert úgy találta, ha a porlás és a zsákoknál mutatókozó hiányt is beszámítják, még akkor is jelentős lisztmennyiségről nem tud számot adni.

Kürthy András kéthónapi fogházra ítélték. Az ítélet nem jogerős. Kürthy András fellebbezést jelentett be.

Elegáns budapesti betörőt fogtak el Debrecenben, akinél kettősfedelű táskában legmodernebb betörőszerszámokat és kilenc nagyobb debreceni üzlet és vagyonos emberek címét találták

Eppén akkor került kézre, mikor a Dégenfeld-téren betörést akart elkövetni

A debreceni rendőrség a legutóbbi betörések után elővigyázatból őrszolgálatot rendelt el a fontosabb utcákon és detektívek vigyáztak a nagyobb üzletek, vállalatok előtt, hogy abban az esetben, ha újból betöréseket kísérelnének meg, elfogják a bűnözőket. Az elővigyázati intézkedéseknek teljes sikere volt, mert pünkösdt vasárnapján sikerült is elfogni Vajda Gábor budapesti magántisztviselőt, aki a Dégenfeld téren a Lindenfeld és Schwarcz és a Király-féle fűszerüzletbe akart betörni. A Király-üzlet lakáját már lefeszítette, amikor elfogták és a táskáját elvették. Kiderült, hogy a táska kettős fenekű és a titkos rekeszben a legújabb betörőszerszámokat rejtette el. A zsebében kilenc debreceni nagyobb üzletnek és vagyonos embernek a címét találták meg. Az elegáns 22 éves betörő úgy gondolta,

hogy a kilenc címet az ünnep két napján sorra felkeresi és gazdag zsákmányával utazik majd el az ünnep után a városból. A rendőrség elővigyázati intézkedései következtében kézrekerült a veszedelmes ember, akinek most keresik a cinkosait, főleg azt, aki a kilenc címet adta. A nyomozás az elegáns betörő ügyében folyik tovább.

Kézrekerült az ünnepen Szabó Mihály napszámos is, aki Nyiregyházán követelt el templombetöréseket és újabb bűncselekmények elkövetésére jött Debrecenbe, de itt rajta vésztett.

A detektívek még két betörőt fogtak el, de nevüket a nyomozás érdekében még nem közölhetjük. A rendőrség az ünnepen sikeres munkával így akadályozta meg ügyes elővigyázati intézkedéseivel a betörők munkáját.

— A debreceni Német Tudományos Intézet nyári nyelvtanfolyamai. Június hónap folyamán a Német Tudományos Intézet a Német Akadémia megbízásából nyári nyelvtanfolyamokat rendez, amelyek az esti órákban lesznek. Gazdag kölcsonkönyvtár, olvasóterem sok újsággal és képes folyóirattal a hallgatóság rendelkezésére áll. Könyvtárórák naponta 5—6-ig. Bővebb felvilágosítás a nyelvtanfolyamokról és beiratkozás naponta 6—7-ig az intézet helyiségében (Ferenc József-út 22. II. emelet).

— A Turáni Vadászok Nemzetvédelmi szervezete, szinte rohamlépésben végzi országos szervezkedését. Az Országos Központ a tisztántúli gyűlések után ismét a felszabadult Bácska területére, Zomborba és Doroszlóra küldte ki kiküldöttét: dr. Hidvégi István ny. ezredes és Bartha János országos főtitkárt az alakuló gyűlések megtartására. Mindkét helyen nagy lelkesedés közepette történt meg az alakulás.

— Megnyílik az első magyar zenei gimnázium. Kresz Géza főigazgató kezdeményezésére a kultuszminisztérium és az illetékes tanügyi hatóságok jóváhagyásával és támogatásával ez év szeptemberében megnyitja gimnáziumi tanfolyamát, amelynek keretében zene-tanulók állami gimnáziumi tanárok vezetésével, csökkentett óraszámú végzettségű tanulókat és így több időt és erőt fordíthatnak majd művészi fejlesztésükre. Az év végi magánvizsgálatokon az összes növendék teljes állami tandíjmentességben részesülnek és arról érvényes bizonyítványt kapnak. A tanfolyamért járó tandíjból pedig a zenede igazgatósága néhány kiválóan érdemes és szegénysorsú tanuló kedvezményben részesíthet. Az ideit felvétel csak korlátozott számban, a jelentkezés sorrendjében lehetséges.

— Alkoholmérgezésben meghalt Hajdúsámszonban Horváth Ferenc 53 éves földműves, aki a pünkösdi ünnepén ivott annyi szeszestalt, hogy belehalt. Temetésére engedélyt adott a debreceni ügyészség.

— Hirdetmény a kamillaszedéssel kapcsolatos munkálatokra a vasárnapi munkaszüneti felfüggesztéséről. Közlöm a város érdeklét lakosságával, hogy a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr 25.366—1—1942. sz. rendeletével a kamillaszedéssel kapcsolatos munkálatokra a vasárnapi munkaszünetet felfüggesztette. Eszerint az 1942. évi május hó 24-ére, 31-ére és június hó 7-ére eső vasárnapokon a kamillaszedés, válogatás, rostálás és szárítás, valamint az ezekkel kapcsolatos ipari (kereskedelmi) munkálatok egész napon át végezhetők Polgármester.

— A vályogvető gödörbe zuhant játszadózás közben Nádudvaron Tóth Róza nyolcéves gyermek és mire a gyermek segítségére siettek, a mély vízben megfulladt. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy kit terhel felelősség a gondatlanságért.

— Értesíti a városi adóhivatal a folyó évben belvíz vagy fagy által károsult földtulajdonosokat és haszonbérletket, hogy a m. kir. pénzügyminisztérium f. hó 21-én kelt 103.200 sz. rendeletével a károsult területek földadójának mérséklését rendelte el. A mérséklésre vonatkozóan az alábbiak tartandók szem előtt. Mindkét esetben a kár csak akkor ad igényt eleengedésre, ha összefüggő nagyobb területekre terjed ki, (azaz általános és nem szórányos jellegű, vagyis több egymással összefüggő dűlőben észlelhető). A bejelentést úgy a tényleges birtokos, mint a haszonbérlet megteheti. Olyan károsult területek földadója és járuléka, melyek vízkár címén már 1941. évben is károsodást szenvedtek s az 1941. évi kárfelvételi jegyzékben fel vannak véve — teljesen törlesbe lesz hozva. Olyan károsult területek földadója és járuléka, melyek vízkárosodás folytán csak az 1942. évben nem voltak bemunkálhatók és ebben a gazdasági évben már nem is használhatók, — 50 százalékosan lesz mérsékelve. A kárbejelentési határidő vízkárok esetén 1942 június 11 — ezen határidő elteltével még kapás veteményekre sem igényelhető adótrülés vízkár címén. Városi adóhivatal.

DEBRECZEN

7 OLDAL
1942 V. 27.

Emlékezés Tanczer Györgyre

Bizonyára sokan emlékeznek még az idősebb generációból Tanczer Györgyre, kinek szerény kis műhelye ott húzódott meg a Piac utca egyik palotájában. Pedig Tanczer Györgynek a híre az ország határain kívül is ismeretes volt. Mint kiváló hegedűkésztőt ismerték és becsülték. A kis diákok »Tanczer bácsija» olyan remek hegedűket készített, elismerő okleveleket szerzett. Nem egy világhírű hegedűművész kezében Tanczer bácsi által készített mesterhegedű adott ki szívhöz szóló hangokat. Olykor-olykor még most is felbukkan külföldön egy Tanczer-hegedű és ezeket adnak érte a szakértők. Nemrégiben is olvastunk ilyen hírt egy svájci lapban.

Érdemes megemlékezni néhai Tanczer Györgyről, ki dicsőséget szerzett munkájával városának és az országnak. Eppen most húsz éve halt meg. A Tanczer-műhely azonban tovább él, az öreg Tanczer nagyszerű mesterségét fiára hagyta...

— A Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszolgálat országos felügyelője megbízásából dr. Csiksomlyói Csiky Jánosné, országos MANSZ alelnök, Budapestről Debrecenbe érkezik, hogy a Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszolgálat alapos ismertetése és tájékoztatása céljából előadást tartson. Ezen fontos előadásra, mely folyó hó 28-án, csütörtökön délelőtt háromnegyed 12 órakor lesz a MANSZ, Plac u. 36. sz. alatti helyiségében, felhívjuk Debrecen város nőtársadalmának figyelmét s kérjük, azon minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Elnökség.

— Az olyan egyének, akiknek bélműködése elégtelen s ezért emésztése meg van zavarva és aludni nem tud, ajánlatos korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet éngymorra inni, mert ennek hashajtó hatása alapos és biztos, enyhe és kellemes. — Kérdezze meg orvosát!

— Tolvajt fogtak el a debreceni villamoson Spitzmüller György személyében, aki a hajdúsámszoni malomból ellopotott 13 különböző gépszíjat, behozta Debrecenben, hogy itt eladja cipőtalpnak. A villamoson a rendőr elfogta a tolvajt, aki egy táskában vitte a gépszíjat. A kihallgatás során kiderült, hogy Debrecenben a klinika elől is lopott egy kerékpárt.

— Hirdetmény. Felhívom a város érdeklét lakosságának figyelmét arra, hogy a m. kir. Honvédelmi Miniszter úr a gróf Károlyi István nagykárolyi honvéd tiszti főnevelő-intézetbe az 1942—43. tanévre való felvételre pályázati hirdetményt bocsátott ki. A pályázati hirdetmény a Budapesti Közlöny 91. számában jelent meg. A kérvények beállításának határideje folyó évi május hó 31. Polgármester.

— Hirtelen meghalt Debrecenben a híres Achán-csardák egyik tagja, Achán L. András árvízszabályozási felügyelő. A Széchenyi-utca 6. számú házban szívvrohamot kapott a 43 éves felügyelő és rövid idő alatt meghalt. Temetésére engedélyt adtak.

— Kirándulás a Nagyerdő madár- és növényvilágának tanulmányozására. — A Népművelési Bizottság a Madárvédelmi Egyesülettel karöltve f. hó 28-án (csütörtökön) délután 4—6-ig a Nagyerdő madár- és növényvilágának megismerése céljából tanulmányi sétát rendez. Gyülekezés 4 órakor a Víztorony-nál. Vezetők: dr. Nagy Jenő a madárvédelmi egyesület ügyvezető elnöke és dr. Máthé Imre választmányi tag, egyetemi m. tanár. Minden természetkedvelő és természetbarát részére a legjobb alkalom megismerni a nyári pompájában díszlő erdőt s ilyenkor különösen gazdag madár- és növényvilágát. A tanárok és tanítók figyelmét külön is felhívjuk a kellemes kétértés sétára, melynek végén a látottak és hallottak megbeszélésére társas összejövetelt tartunk a Leveles-csardában fülemülészó mellett.

Ne vásároljon! — NÉZZE MEG

Takácsné ékszerboltját

Ferenc József-út 56. — Szóid kiszolgálás!

A „Sport-kávéházban”

fővárosi Női zenekar játszik
minden este 8-tól éjjel 1-ig. ct. Kovács Lajos

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Szétküldési-igazgatóság Budapeston.

— Roosevelt leszállítja a munkanélküli segélyt, arra hivatkozva, hogy inkább munkára van már szükség, mint segélyre. A 465 millió dolláros segélyt 280 millió dollárban állapítják meg.

— Budapestben nem szolgálnak fel a kávéházakban és vendéglátóipari üzemekben reggeli és uzsonnakávékat. Tejjel készült ételeket sem adhatnak a vendégeknek. A kávéházak tárgyalásai a tilalom felfüggesztésével kapcsolatban nem vezettek eredményre.

— Meghalt Liszt Ferenc unokája. Eva Chamberlain-Wagner asszony a kedde virradó éjszaka 75 éves korában Bayreuthban meghalt. Az elhunyt asszony, aki Wagner Richardnak Liszt Ferenc leányával, Cosimával kötött házasságából született, Houston Stewart Chamberlain özvegye volt. (MTI.)

— A római magyarok kegyelettel emlékeztek meg Endresz György repülőőről, aki géppel tíz évvel ezelőtt a Róma melletti Littorio repülőterén lezuhant. A római magyar egyesület tagjai koszorút helyeztek az évforduló alkalmából a kvirínai magyar követeségek kertjében levő Endresz emlékműre.

— Megváltozik a Bajlársi Rádiószolgálat időpontja. Számos megfigyelés és a Bajlársi Rádiószolgálathoz érkezett kívánság alapján az összes illetékesek most úgy döntöttek, hogy az „Üzen az otthon” című és a katonáinknak szóló üzeneteket június 1-től kezdődően, nem mint eddig éjjel után 15 perckor, hanem az esti hírszolgálathoz csatlakozva 22 óra 10 perckor fogják közvetíteni.

Közgazdaság

Debreceni állatvásárok

Sertés: Felhajtás 325 darab, eladás 163 darab (csak sovány sertést hajtottak fel). Árak: 200—310 fillér, elősúlyban különként. Választott malac páronként 65—90 fillér.

Ló: Felhajtás 201 darab, melyből gazdát cserélt 82 darab. Árak: vágóló 105—270.— P, silány igásló 150—315.— P középső 320—650, jó igásló 650—1000.

Szarvasmarha: felhajtás 474 darab, eladva 313 darab. Árak: jöminőségű vágómarha 120—140 fillér, elősúlyban különként, közepes 100—120 fillér, silány 80—120 f., borjú 130—150 f., növendék marha 110—135 f. tinó, ökör 120—150 fillér. Fejőstehén 600—1200 P. Irányzat kissé élénkült.

Értesíti a Léértékesítő Szövetkezet a debreceni lótenyésztőket, hogy június hó 2-án, délelőtt 9 órakor a vásártéren, nagy Nóniusz lovakat vásárol, külföldi szállítás céljára és vásárol könnyebb háttalovakat is. A lovak darabjéért 170 pengő fizet. A lovak járulatléve megírányítva elhozandó. A magasság 165—172 cm. lehet.

Hirdetmény a marhabölgőly irtása tárgyában. A m. kir. Földművelésügyi Miniszter úrnak a marhabölgőly irtása kötelezővé tétele tárgyában kelt 62.000—1942. F. M. sz. rendelet alapján felhívom az érdekelt állattulajdonosokat, hogy szarvasmarhájukat évente április hó 15 és június 30. napja közötti időben több alkalommal vizsgálják meg és azokon található marhabölgőly lárvákat pusztítsák el. Aki ennek a rendelkezésnek eleget nem tesz — az ellen a hatóság kihágási eljárás indít és az állatain található bölgőlylárvákat az állattulajdonos költségére fogja kiirtani. Debrecen, 1942. május 23. Polgármester.

FOHN

debreceni zsák-, zsinag- és ponyvakereskedés a Deák Ferenc utca 10. szám alatti (Zsidótemplom mellett) udvarba költözött.

Dr Rásó Sándor meghalt

Pünkösd másodnapján reggel félkilenc órakor, hosszas betegeskedés után 71 éves korában meghalt dr. Rásó Sándor m. kir. kormányfőtanácsos ügyvéd. — Hosszas szenvedéstől váltotta meg a halál, súlyos érzelmeszedésben szenvedett, betegsége mindinkább elhatalmasodott, az utóbbi időben az aggodó családtagok beszállították a klinikára, hol dacára a gondos orvosi kezelésnek, — baja tovább súlyosbodott s egy pár nap pal ezelőtt válságosra fordult. Halálhíre széles körben nagy részvétet váltott ki a város minden társadalmi rétegében. Halálával városunkra ismert jóvilás úri egyéniség dőlt ki az élők sorából. Jó szívűségének is számtalan tanujelét adta.

Rásó Sándor 1871-ben született Nádudvaron, iskoláit és jogi tanulmányait Debrecenben a Kollégiumban végezte, kiváló eredménnyel. Jogi tanulmányai

elvégzése után a járásbíróshoz ment és hosszabb ideig mint járásbíró működött Debrecenben. Később a járásbíróshoz megvált és ügyvédi irodát nyitott, rövid idő alatt igen keresett ügyvéd lett. Élénk rész vett Debrecen város politikai és társadalmi életében. — Hosszú ideig elnöke volt a Nemzeti Egység Pártjának, majd később a MDP-nek. Közéleti működéséért kormányfőtanácsosi címet kapott. A város törvényhatósági bizottságának tagja volt és még beteg is élénk részt vett a közgyűléseken. Az utóbbi időben, mikor a betegsége elhatalmasodott, teljesen visszavonult.

Halálát felesége beülsei Buday Pona, hálás nevelt gyermekei: Király Tibor nevével Szabó Vilmmával, Király Zoltán, testvérei: Rásó István Hajdú vármegye alispánja feleségével, Rásó János, valamint unokaöccse, unokahúga, sógorai, sógorónéi gyászolják.

Versényi Lajos, debreceni orvostanhallgató — főiskolai kardbajnok

A pünkösd vasárnapján és hétfőjén tartott főiskolai bajnokságok közül kiemelkedett a műgyógyomány megrendezett vívóbajnokság. Debrecenből öt főiskolás vívó vett részt a bajnokságon és értékes helyezéseken kívül a legértékesebb számban, a kardbajnokságban bajnokságot nyertek, Versényi Lajos orvostanhallgató révén.

Szombaton a késő esti órákban fejezték be a tör egyéni asszót. Ebben Versényi Lajos a negyedik helyre futott be négy győzelemmel. Vasárnap a kardcsapat csörtéivel folytatódott a verseny. A DEAC csapata negyedik lett. A negyedik hely azonban nem fejezte ki híven a csapatok közti erőviszonyokat. Ennek főoka a nagyon „indiszponált” zsűri volt, amely sorra sújtotta téves ítéleteivel a debreceni vívókat. A bajnokság a MAFC csapatának zsákmánya lett. A DEAC a bajnokságtól 10:6 arányú tisztes vereséget szenvedett. Versényi 4, Tóth 2 győzelmet szerzett. A debreceni vívók nagy elkedvetlenedés vett erőt a LASE elleni mérkőzésen, ahol a zsűri bírakodása irrealitás tette a küzdelmet. Itt 11:5-re kaptak ki. Versényi és Tóth 2—2, Gaval 1—1 győzelmet szerzett. A BEAC elleni mérkőzésen azután levonult a debreceni csapat, 15:1-re kaptak ki.

A kard egyéni végül kárpótolta a debrecenieket. Kis izgalom azért itt is akadt, mert Versényit majdnem kibuktatták a középdöntőből s csak egy hajszállal sikerült beverekednie magát a döntőbe. Itt azután nagyon ment a népszerű, hosszú fiúnak. Egy vereséget szenvedett csupán s az igen nagy erőt képviselő mezőnyt maga mögött hagyva, 7 győzelemmel első lett.

Versényi Lajos bajnoksága öszinte örömet keltett Debrecenben. Sokan gratuláltak a fiatal bajnoknak és mestereinek, Ferenyzy Pál egyetemi vívómesternek, a köztisztviselőben álló „Pali bácsinak”, akinek szeretete és különös képességei újabb vívót juttattak el a sikerhez, a dícsőséghez.

— Szóbeli vizsgálatok az Olasz Kultúrintézetben. Az Olasz Kultúrintézet igazgatósága közli, hogy azok számára, akik tegnap nem jelenhettek meg a vizsgán, ma pótvizsgát tart este 6 órai kezdettel. Egyúttal kéri az Alta Cultura vizsgára jelentkezetteket, hogy a mai nap folyamán jelenjenek meg az Olasz Kultúrintézetben. Az Alta Cultura szóbeli vizsga szombaton délután félhat órakor lesz.

— Életfogytiglani fegyházra ítélte el a Kúria Franczík Lukács Béla 36 éves kereskedőt, aki Miskolczi Gyula érdi lökereskedőt drokkötél korbáccsal agyonverte és azután kirabolta. — A holttestet a Dunába dobta. Segítségére volt a rablóiállomány elkövetésében Rafael Gyula és Gadzser János cigánylegény. Rafael 10 évi, Gadzser 8 évi fegyházbüntetést kapott.

— A Magyar Evengellumi Munkásszövetség ispotályi csoportja ma, szerdán este 6 órakor összejövetelt tart. Az összejövetelen Sulyok Sándor egyetemi gyakornok tart előadást.

— Kocsin hordták el a zsákmányt Pestszentlőrincen az egyik divatüzletből a betörők. Az ünnep két napján át dolgoztak és 25.000 pengő kárt okoztak.

— Kalocsa érsekeit, gróf Zichy Jánosost országos részvét mellett temették el. Az ünnepi rekviemet Serédi hercegprímás pontfőfikkálta. A kopsorsót a paposság tagjai vitték a székesegyház kriptájába.

— Meghalt Kóbor Tamás 75 éves korában. Sokáig volt a Pesti Hírlap cikkírója, majd az Újság főszerkesztője lett. Halála háromévi betegeskedés után következett be.

— Az Enpress of Asia elsüllyedéseinek híreket történetét elmondották a megmenekültek. A 17.000 tonnás kanadai hajón 4000 katonát szállítottak. A hajót 14 japán bomba találta el és elsüllyedéseivel 2000 katonát halálát okozta.

— A budai hegyekben cserkészzeivel kétnapos kirándulást rendezett Mayer György 36 éves cserkészparancsnok, aki lezuhant egy tíz méteres szakadékból. Cserkészzei mentették ki a súlyosan sérült parancsnokot, akit kórházba szállítottak.

GYÁSZROVAT

Gyetmarik János MÁV nyugbérés, 66 éves korában elhunyt. Temetése szerdán 5 órakor lesz a hármastavatalozó teremből. Lakás: Vigkedvő Mihály u. 29. Gebauer-cég rendezi.

Achim L. András, árvízjárulati felügyelő gyászimája szerdán 3 órakor lesz a klinika ravatalozóban. Temetése csütörtökön 5 órakor lesz a békéscsabai temetőbe történő szállítás után. Csurka temetkezés rendezésében.

Hegedűs István temetése szerdán 4 órakor lesz az alagsorból, református szertartással, Csurka temetkezés rendezésében.

Neuwirth Albert asztalosmester, 74 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése csütörtökön délután félhat órakor lesz a köztemetői 2. A) ravatalozóból, rom. kat. szertartással. Lakás: Burgundia u. 22. Pusztai temetkezési intézet.

Arany Mihály MÁV nyugdíjas 66 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután félhat órakor lesz a köztemetői 2. B) ravatalozójából, ref. szertartással. Lakás: Gilyányi u. 7. Pusztai temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen jó térjem, szeretett édesapánk elhunyt alkalmából nyilvánított meleg részvételekért, koszorúkért, továbbá a csendőrkörületi tiszt és altisztikarnak bajlársi együttérzéséért ezúton mondunk mindenkinek fájó szívvel igaz köszönetet. szv. Faragó Sándorné gyermekeivel.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek, gazdátársainknak, kik felejthetetlen jó édesapánk Burali Ferenc temetésén résztvételükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet, a Gyászoló családok.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek, kik szeretett jó feleségem, édesanyánk temetésén résztvételükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Vedres Mihály és családja.

Dr Rásó Sándor

m. kir. kormányfőtanácsos, ny. kir. járásbíró, ügyvéd, Hajdúvármegyei tb. főügyész Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, 71 éves korában elhunyt. Temetése szerdán fél 4 órakor lesz a díszravatalozó teremből. Temetését a Gebauer-cég rendezi.

Fájdalomtól megtört szívvel, Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a legihuságesebb feleség, a legönfeláldozóbb édesanya, hosszas szenvedés után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Folyó hó 25-én kísértük utolsó útjára.

Klein Lajos és családja
Lorántffy u. 20.

A Károlyi Gáspár-teri templomban május 26-tól a hétköznap délutáni tenisztisztetések 6 órakor, a vasárnap délutáni istentiszteletek továbbra is 4 órakor kezdődnek.

Hírdetmény. Ertesítem a város érdekelte lakosságát, hogy a m. kir. pénzügyminiszter úr a selyemből beváltási árát a tavalyinak majdnem a kétszeresére, vagyis kilöklént 2 pengőről 3.50 pengőre emelte fel. Felhívom ennélfogva a város lakosságát, hogy igyekezzenek minél többen a selyemtenyésztéssel szereshető biztos keresetet megütni, annál is inkább, mivel a selyemtermelés fokozása a mai háborús viszonyok közt nemcsak magán, hanem igen fontos nemzetgazdasági és honvédelmi érdek is. Figyelmeztetem a város lakosságát, hogy a selyemtenyésztők munkáját, az utcai és útmenti eperfákról való levélszedést senki sem akadályozza, mert ez a cselekmény szigorú megtorlást von maga után Debreceen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Anyakönyvi hírek

Születések: Nagy Ferenc egyet. kis. munkás Apponyi u. 28. leány Erzsébet. Juhász József npsz. Fáy dd. 27. fiú István, Kecsei Lajos npsz. H-hadház, fiú Lajos. Szabó István máv. vonatkísérő Balaton u. 10. leány Ilona. Tasnádi Elek cipész s. Bercsenyi u. 36. fiú László. Vancsakovszky máv. s. tiszt Tóth Á. u. 64. fiú Gyula. Halász István költőgyártó s. Tancsics u. 14. leány Anna. Murvai Vilmos fiákeres Kishegyesi u. 12. fiú László. Mifeli Lajos máv. mozdonyvezető Csap, fiú Lajos. Danczinger Zoltán kereskedő Monsotorpályi út 24. fiú József. Veres Ferenc szőlőgyártó s. Lónyai u. 10. leány Irén. Rácz Sándor npsz. Tegez u. 44. fiú Sándor. Rácsai András fuvaros Lahner u. 6. leány Julianna. Horváth József máv. fekező Behecs u. 10. leány Erzsébet. Szilágyi István erdőtelepítő Halap 181. leány Margit. Fényes László kőműves s. Vendég u. 36. leány Éva. Kiss Sándor máv. s. tiszt Szatmárnémeti leány Erika. Vass Ferenc tanító Erzséntkirály, fiú Imre.

Eljegyzések: Varjú Lajos cipész s. Magocs György tér 15.—Molnár Irén Csorba L. u. 1. Bujdosó András szobafestő s. Géza u. 11.—Kádár Piroška Fáy d. 49. Páczai Flórián posta forg. gyak. Budapest—Hurai Ilona Kossuth u. 39.

Házasságok: Hatvany József föld. min. tisztv. Budapest—Vizesi Jolán Szt. György u. 6. Dr. Varga Imre városi tisztv. Csapó u. 44.—Szanyi Erzsébet Zelemér u. 11. Juhász József mezőgazd. kam. intéző, Kossuth u. 59.—Herpay Borbála Ferenc J. u. 54. Szendrei Sándor mézárós m. Busi u. 10.—Dobi Róca, Klapka u. 35. Jónás László klinikai alk. Idegklinikai—Orbán Klára Király F. u. 10. Kotra Mihály kőműves s. Jáosi u. 70.—Komjáthi Julianna Sámsoni u. 8. Szász András vas- és fémsztergályos s. Nyil u. 51.—Asztalos Emma Telegi u. 66. Bakó Imre npsz.—Hermann Mária Bellegel 414. Forgács Antal gazdálkodó H.-bőszörmény—Szabó Mária Bellegel 512. Balogh Zoltán középisk. tanár—Karap Gizella Mester u. 31. Nagy Lajos kereskedő, Kincseshegy u. 27.—Tamás Julianna Szikszai u. 6. Járó János sertéskezes, Ujfehértó—Dalmi Róza Ótmalom u. 2. Fenyvesi Béla máv. tiszt jelölt Nádudvar—Tölgyesi Mária tanítónő H-hadház. Gáspár Gyula erdőmegbízott Rahó—Vécsel Margit Batthyány u. 17. Rácz József vill. víz és gázszelők Zrínyi u. 45.—Bota Ilona Zrínyi u. 37. Demes Sándor Ápoló Klinikai telep—Somogyi Julianna Szabolcs u. 35. Dalmi Gyula városi tisztv.—Uvegés Irén Erzsébet u. 53. Hunyadi Pál máv. mű. tisztjelölt Szatmárnémeti—Szentesi Irén Wesselényi u. 51. Kovács Sándor rep. őrmester—Kovács Irén K. Tóth u. 30. Bauer Lajos hentes s. Deák F. u. 20.—Mikó Irén Rákóczi u. 44. Tóth János Halap 114.—Bogdán Róza Honti u. 15. Kálló József npsz. Hajnal u. 2.—Szilágyi Veronika u. o. Patús Gyula keresk. s. Pestújhely—Molnár Margit Gróf Leiningen u. 7. Balogh Elek máv. nyugbérés Melotai Nyilas u. 13.—Jóri Alojzia Timár u. 27. Pásztor Ferenc asztalos s. Puzdra u. 16.—Takács Mária. Barna u. 12.

Halottak: Özv. Györfi Ferencné r. k. 78 éves, Csillag u. 42. Papp Erzsébet ref. 52 éves, Külsővásártér 2. Becsei László ref. 63 éves, Szondi u. 6. Szűcs Istvánné ref. 61 éves, Nagyléta. Vedres Mihályné ref. 58 éves, Kuruc u. 112.

Károlyicz Sándorné ref. 36 éves, Lándor u. 5. Sáfian István ref. 5 hónapos. Nagyszepes 10. Fábian Lajos ref. 8 éves, Dembinszky u. 4. Puzsár Bálintné rk. 60 éves, Szél u. 23. Faragó Sándor rk. 54 éves, Bellegel 277. Varga István ref. 1 hónapos Nagyszepes 32. Kiss Andrásné ref. 43 éves, H.-bőszörmény. Szabó Miklósné ref. 31 éves, Nyil u. 53. Téglás. Pádai Antal rk. 14 éves, H.-sámson. Kántor Kálmán izr. 65 éves, B-naybajom. Szabó Ferenc gk. 1 hónapos, Árpád tér 43. Pillitzer Mórné izr. 80 éves, József kir. hg. u. 4. Kovács Kálmán ref. 42 éves, Cegléd u. 22. Zákány Ferenc ref. 79 éves, Nagycsere 67. Klein Lajosné izr. 63 éves, Lorántffy u. 20. Szabó László rk. 2 hónapos, Nép-ház. Dr. Klein Aladár ügyvéd izr. 48 éves, Nyiregyháza. Gyetmárik János rk. 66 éves, Vigkedvő M. u. 29. Szarka Jánosné rk. 42 éves, Egyek. Dr. Ráso Sándor ref. 71 éves, Batthányi u. 8. Szabó Margit ref. 3 éves, H.-bőszörmény. Szőlősi Mihályné rk. 67 éves, Werbőczy u. 3. Sebők Pál rk. 31 éves, Bellegel 183. Erdel Imre ref. 61 éves, Derecske. Menyhárt Zsófia ref. 8 éves, H.-bőszörmény. Kozma Albert ref. 23 éves, P-ladány. Konez József rk. 2 hónapos, Pestl. u. 4.

SPORT

Biztos győzelmet aratott a Vasutas — de a lörekvés is győzött

A DVSC vasárnap a Postást kapta ellenfelül. A mérkőzés két pontját Budapestról is elhozta a csapat. 4:1-re verte a Postást 2:1-es félidő után. A DVSC minden részében jobb volt. A Postás védelem sokat bizonytalankodott.

A DVSC első gólját a kullancsát le-rázó Szilágyi vágta be a Postás kapujába. A vezetésnek nem sokáig örülhetnek a lila-fehérek, mert Sokai dancsa miatt büntetőt ítélt a bíró s a 11-est Horváth belővi. A vezetést Kristóf gyönyörű gólja szerzi meg. A fűgészsélső a félpályáról lefutva kicselezi a ráfutó hátvédet és tiszta helyzetből nagy lövést szúr kapura s ezzel szemben a Postás kapusa, Kristóf, tehetetlen. Kristófok, ha találkoznak...

Szűcs lövi a második félidő első percében a DVSC harmadik gólját, majd a végeredményt Szilágyi állítja be a 15. percben. Nagy DVSC főlány alakul ki, de az eredmény már nem változik.

A DVSC megfelelt a közvetlen védelem és Mester, a csatársorban pedig különösen a két szélső, Kristóf és Szűcs vétele észre magát gyorsaságával, okosságával és gólképességével. Szilágyit két gólja dícséri.

A Törökvis 3:0-ra győzött a Nagy-bányai SE ellen. A debreceni szurkolók elkéserevde mondják vasárnap este: Ez a Törökvis!... Ha már a Nagy-bányai SE ellen se ad le pontot. Bizony a helyzet már reménytelen.

Az NB II Malyás csoportjának eredményei: Ganz—Nagyvárad Törökvis 6:1, Goldberger SE—MOVE Szabolcs 3:1. A Marosvásárhelyre külfözt MSE—SE mérkőzés elmaradt, mert a szatmáriak nem jelentek meg.

NB eredmények: DIMÁVAG—Ferencváros 3:2. (A Fradi március vége óta nem nyert még mérkőzést!) Újpe-pest—MÁVAG 2:0, Szolnok—Lampart 3:3, Csepel—SZVSE 4:1, Szeged—Elektromos 1:0, Gamma—Kispest 2:0, Újvidék—Nagyvárad 0:0, SBTC—Kolozsvár 3:1.

Az NB tabella állása:

1. Csepel	27	78:	42	44
2. Szolnok	27	85:	43	39
3. Újpest	27	84:	38	38
4. Szeged	27	83:	44	35
5. Nagyvárad	27	74:	48	32
6. Gamma	27	65:	55	30
7. Ferencváros	27	106:	65	29
8. Elektromos	27	57:	55	25
9. Diósgyőr	27	59:	62	25
10. Salgótarján	27	59:	70	25
11. Kispest	27	62:	80	25
12. Újvidék	27	43:	83	22
13. Kolozsvár	27	49:	74	20
14. Lampart	27	44:	79	17
15. MÁVAG	27	33:	81	13
16. SZVSE	27	39:	101	13

Dr. Thomas Henrik sikere Budapest. A kitűnő debreceni játékevezető Budapeston az Újpest—MÁVAG mérkőzést vezette. Igen jó kritikát kapott.

A sportlap megalapítja, hogy mintaszerűen vezette a mérkőzést. Meglátásai hibátlanok és nem veszi el a fejét a nehezebb helyzetekben sem. Nagyobb feladatot is nyugodtan lehet rábízni.

Amatőreredmények: DVSC II—NyVSC II 5:1 (3:0). A DVSC góljaiban Serfőző (4) és Koppjary 11-esből osztzkodtak. DEAC—DMTE 2:2 (1:0). A DEAC góllövői Bodonyi és Iván, a munkásoké Bartha és Kozma voltak. MOVE Szabolcs II—MOVE HTE 3:1 (0:1) Hajdúböszörményben.

A népzenezek győztek pünkösdi vasárnapján a Stadionban rendezett mérkőzésen a villanygyári tisztviselők ellen. Nagy küzdelem után Récz I gól-

jával 1:0 arányú győzelmet arattak az NMK népzenezcsoportjának futballistái. Szünetben ifj. Magyary Guszi vezetésével a száztági zenekar aratott nagy sikert.

Debreceni főiskolás sikerek a főiskolai bajnokságokon. Az atletikai bajnokságokban mégis elődülhettek a debreceni atléták és Korompai révén egy bajnokságot (100 méteres síkfutásban) is szerzett. Dr. Kovács a hárommasugrásban gyenge eredménnyel hatodik lett. Bodnár DGASE a rúdugrásban szintén hatodik helyezést ért el. **3:3 lett a német-magyar tenniszmérkőzés végeredménye.** Asbóth, Szigei és az Asbóth—Dr. Mayer pár szerzették a három pontot.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyer férfi

Ingatlanforgalmi irodámba jutalékos ügyvédköt keresek. Nagy Sándor, Csapó-u. 27. 1580

Riesz kocsigyár felvesz karosszéria kocsigyártást és fényezőtanulót. 1637

Szobozások és kézi varróeszközök felvételnek Tegdesnél, Kálvintér 19. 1868

Ürészabóságba kézimunkásti azonnal felvesszék. Fuhrmann G. Páterfia 21. 1866

Kifutó kerékpárral — vagy tanulót felvesz a Szalkai cukorkaüzem. Varga-u. 1. 1864

Kifutófiúkat, akik kerékpározni tudnak, felvesz azonnalra Hirlap-iroda. Telegi 94. 1886 vv.

Favágó ember felvétetik a „Turul” fatelepben. Bőszörményi-út 2. 1881

Jómunkás fodrászsegéd teljes ellátással felvétetik. Ignáth Imre Hajdúböszörmény. Újvárosi-út 7. 1871

Fodrászsegédet állandóra alkalmazok, tanulóléányt felveszek. Nagy, Baltázár 14. 1878

Gyakorlott irodai munkacso felvétetik, szép és gyorsírást tudó előnyben. Kézírással írt ajánlatok a kiadóba küldendők. 537* jellege, fizetési igény és eddigi munkacso megjelenés. 537

Vélygyetőt keresek azonnalra, használt in-gek eladók. Szappanos 3. 1873

Asztalosszeggét felveszek. Miklós-u. 53. Kocsüzem. 1857

Villanyzerelősegédet és tanulókat felveszek. Fülöp villamososai vállalat, Csapó-u. 35. 540

Ürészabóságba gyakorlott kézimunkást felveszek. Szabó Pál, Piac-utca 71. 542

Cipészsegédet felveszek. Zecere is, Kovács, Deák Ferenc-u. 3. 1832

Fodrászsegédet és tanulót ellátással is alkalmazok. Makay, Bőszörményi 83. 1830

ALKALMAZÁST keres férfi

Jó csabádóbból való fiú emenne szücs tanuló- nak, vagy szabótanuló- nak. Róth Simon, Csap- utca 46. 1834

Villanyzerelő. önállóan dolgozó prima munkacso állást keres. Varga 7. 1872

Házmesternek emenne nyugdíjas középkorú pár azonnalra. István- út 17. 1850

Üri, női fodrász állást keres. Salamon Emil, Nyulas, Urréte-u. 48. 1835

ALKALMAZÁST nyer nő

Idősebb, komoly, intelligens, mozgékony, gyermekszerető nőt keresek három kisgyermem mellett azonnalra. Jelentkezés Pécsey-u. 7., délután 6 és 7 óra között. 1536

Ízr. kisgyermek mellé felveszek. Simonffy-u. 13. 1859

Kézbesítő asszonyokat felvesz Hirlapiroda, Telegi 94. 1855 vv.

Tanulóleány felvétetik. Huszár fodrász, Batthány-u. 10. 534

Elárnyított, jól számolót, felveszek, esetleg nyugdíjast. — Gázgyár előtti áruda. 1880

Zsákvarrónó felvétetik. Boldogfalva-u. 2. 1876

Fodrászkisasszonyt és tanulót felvesz Bíró, Deák Ferenc 26. 529

ALKALMAZÁST keres nő

Nagy gyakorlattal bíró ápolónő éjszakai ápolást vállal. Cím a kiadóban. 1860

Mosást, vasalást vállallók háznál is. Deák Jánosné, Klapka-utca 38. 1848

Elsőrendű varró nő háznál meg. József király herceg 7. 5. ajtó. 1836

Mosást vállall Takács Mariska, Kékes-u. 64. 543

Nyugdíjas intelligens asszony magános úrhoz ajánlkozik házvezetőnőnek. Levelet Nagy Magda jellegére a kiadóba kérek. 1840

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Bejárónőt reggeli órákra felveszek, selyem- asztalterítő két ágylakartóval 300 pengőért eladó. Tamásházyú, Barna-utca 4. 1865

Egy fejni tudó fiatal leány vagy középkorú asszony tanyára felvétetik elsejére. Értekezni lehet Pacsirta-u. 25. 1854

Bejáró szobaleány kerestetik. — Jelentkezés Arany Bika első emelet 116. 1841

Megbízható, könyvvél, élelmezési jegyekkel rendelkező egésznapos bejárónőt keresek aki szépen mos, vasal, kefél. Jelentkezések csütörtökön, pénteken 2—6 óráig. Cím a kiadóban. 1829

AJÁNLAT

Kerékpárt, varrógépet, gramofont, szakszerűen javít, Roboz és Hammer, Piac 8. 329 7. 12.

Orajavítás, ócska órák veszek, eladók. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Sírkövek műköből és termésköből gyümölcsösök részére mészsíralak kapható a Debreceni Működgyár Rt-nél, Fördő-utca 2. 1219 vv. Clánosztasson, vizsgál- tasson Kissel, Kigyó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Szappannak való zsírt szappanra becsereél Pál János szappanosmester, Kőlcsei 8. 1294 6. 15

Hörgönyi fodrász új telefonszáma 39-51. Szobozlóai-út 4. 452 7. 29

Varrógép, kerékpár javítást jótállással vállalok, hívásra jövök. Vétel, cse re, ciadás. Csapó u. 101. 468 7. 29.

Piros salak kerti utakra kapható a Debreceni Működgyár Rt-nél, Fördő-utca 2. Telefon: 1144 5. 31

Angoraszórt, fonásra alkalmazható és gubancot minden mennyiségben vesz, kártoást vállal Kalapápar, Széchenyi-u. 7. 091 6. 30

Ciánosztasson Csala cianozó vállallattal. Lakás- vizsgálatok felelősséggel. RRákóczi-utca 9. Telefon: 14-27. 437 7. 4

Csipefüggönyöket, valódi klópl-anyagokat, 150—300 szélesben, — csipekeanyagokat. Rothermere-utca 36. Keresztépilet. 466 7. 28

Szörmebundát most olcsón kijavítja, átalakítja Kováry szűcsmester, Püspöki palota. 1232 12. 22

Törött gramofonlemezről 1.50-ig fizetek, két darabért egy hibátlan adok. Bíró, Hunyadi 22. 1060 6. 25

Vászon, paplanlepedő alsólepedő, damaszt és inlet eladása, Szent Anna-utca 22. d. u. 2-6-ig. 1496

Legolcsóbban fest, tisztít, Welsz, Arany János ucca 29. sz. 1941 vv

„Retorta“ faszén, csomagolva és ömlesztve is kapható. Kovács faterlep, Szent Anna u. 36. 1605

Fodrászatokat Miklós 10 alól Miklós 2 alá helyeztem. Széll Lajos, Daurkésztetés garanciával. 1869

Tyúkszemvágó szalon egész nap nyitva. Simonffy-u. 7. Vitéz Sávágó. 1867

Budapestre utazom hosszabb tartózkodásra, gyakorlott üzletember vagyok, magán és üzleti megbízásokat lelkiismeretesen lebonyolítok. Utólagos díjazás jellegére. 1863

Fakarakétkészletek egész nagy és kicsik — kaphatók. Kozma, Csapó 41. 1877

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brilliánt magas áron vesz Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 1185 7. 1

3000 drb téglát, 1500 drb használt nagy cserépet keresek azonnali megvételre. Címét kérem a pénztárnál leadni. 492 vv.

Fogaranyat, ezüstöt, ékszer legmagasabb áron veszek. Fränkl, Piac-u. 73. 965 8. 3

Amerikai szőlőkénporozó gépet keresek megvételre. Ajánlatot a kiadóhivatal pénztárába kérem leadni.

ÉLELMISZER, ITAL

ELADÓ egytőlben pincében átvéve 1800 liter 1941. évi 10 és fél maligán fokos Szent Anna-pusztai bor. Cím a kiadóban. 1193

Megnyit új étkezde, jó házikoszt, pontos kiszolgálás, abonenseket felveszek, Kozma, Kút-utca 124. 1453

OKTATÁS

Simaj Magda gyorsíró, gépiró és szépíróiskolája Piac-u. 73. Telefon: 22-53. Államvizsga. Vidékieknek vastúti kedvezmény. Eng. szám: 1359/1911-42. Tanker. kir. főig. 1800 6. 15

TÁRS

Társulok, finanszírozók ezrig. „Fedezel“ jellegére kiadóba. 1855

RÁDIÓ

Rádiót javíttasson, alkáltsasson évtizedes gyakorlatl Szabó Lajos műszerésznel. Csapó 84. Telefon: 32-54. 1822 8. 14

BÜTOR

Rekamé, fotell, párnázott szék, háló, hencser, konyhaberendezés eladó. Hatvan 27. 1119 7. 15

Minek a fényes kirakat, mikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletben. Piac 71. 1099 7. 3

Modern háló, ebédlő konyhaberendezés. — kombinált szoba eladó. Kossuth 51. 1356 7. 11

Eladó kis és nagy ebédlőszekrények márványlappal. Csapó-utca 61. 535

Kombinált szoba eladó. Érdeklődni Piac 58. fsz. 9. 1831

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Schachs-motor, 100-as Csepel, Turán eladók. Csereszlepek, javítóműhely. Királynál, Royal-épület. 1591

Kerékpárok, gramofonok, gramofonlemez, varrógépek, segédmotorok nagy raktára. Javitás, csereszlepek Királynál, Royal épület. 1590

Keveset használt külföldi gyártmányú szalagfűrészek eladó. József kör. 23. 1862

Keveset használt női kerékpár eladó. Vörösmartyu-u. 7. 1875

ÁTADÓ ÜZLET VENDÉGLŐ

Eladó vagy bérbeadó város központjában öt-kemencés nagy pék üzem, már ötvenezert is. Elköltözés miatt azonnal átvehető. Vár-utca 6. 531

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Kiadó Debreceben (gyönyörű strand és gyógyfürdő) központban fekvő utcán parkettes szobámat, esetleg konyhahasználattal hosszabb nyári üdülésiink idejére. Érdeklődő leveleket csak öskereszvényektől e lap kiadóhivatalába kérek „Nyaralás“ jellegére. 1847

Egy pincészoza kiadó. Kossuth-u. 51. 1839

LAKÁSCSERE

KÉTSZOBÁS összkomfortos, modern, Nagytemplom közelében lévő lakásomat elcserelném 3 vagy 4 szobás kerti lakással. Cím a kiadóban. 364 vv.

Lakásomat elcserelném olyan lakással, ahol sertést lehet tartani. Árpád-tér 31. 1870

LAKÁST KERES

Harmine pengőt fizetek annak, aki a város Nagyerdő felőli részén 3 vagy 4 szobás lakáshoz juttal. Cím a kiadóban. 1911 vv.

Irodának és otthonnak megfelelő, több szobából álló helyiséget keresünk azonnakra. — Ajánlatokat „Egyesület“ jellegére a kiadóhivatalba kérünk. 533

Sürgősen keresek 5-6 szobás lakást, lehetőleg a belvárosban. Ajánlatokat „Pontos fizető“ jellegére a kiadóhivatalba kérünk. 532

BÜTOROZOTT SZOBA

Kiadó tisztviselőnek esinosan bútorozott szoba. Érdeklődni Bányay-u. 6. Trafik. 1858

SZALACSY RACZ IMRE BARNÁ KENYÉR

— Regény —

(42).

Már zugig tele volt a kocsa, a legények felől hangok röpödtek a rendezés hiányairól, sőt olyan is akadt, aki a hús krajcárját emlegette, melyet nem azzal a céllal fizetett le, hogy a Kos Jóska zsebében csörögjön. Míg maga Bárány Laji is meg sokallta a várakozást, mert szintiszta igazság, hogy ezek a jöemberek táncolni jöttek ide, hát előállott csak úgy baráti hangon szólván Kos Jóska-nak:

— En azt hiszem, parancsnok úr, hogy megkezdhetjük; gondolom a generálmarsot megzenditem!

Kos Jóska kihúzta magát, megigazította szigorúan kiálló ádámcsutkáját, aztán kieresztette hangját:

— Önkéntes tüzöltek, vigyázz! Kürtös hozzám!

— Parancs! — harsogott Bárány Laji.

— Kezdést fujni! — adta ki harsányan a parancsot Kos Jóska szokatlan módon, mert tudvalévő, hogy ilyen vezényszó a kerek égi világon nincsen, de Laji azért teljesítette, ez is mutatja, hogy katonák milyen öntevékeny csatár volt. Felharsant a generálmars, hogy majd megsiketültek az emberek, közben a Laji jobb pofája is szinte kihasadt, mert az volt a szokása, hogy előbb mindig a jobb oldalon fujta a levegőt, Kos Jóska ekkor már látta, hogy istentelen marhaság volt rázabadtítani Lajit a bálteremben a fúvára, most tehát menteni akartván a menthető, elkezdett a legény óra előtt libegtetni a kezével, ami túzóltó nyelven közismerten azt jelenti, hogy tüzet szüntess. Laji nyomban megértette, hogy elég volt a gyönyörű recsegésből.

— A nagy harsogásra kijöttek az úri ivóból az előkelők is az egyetlen Bunkó Jánost kivéve, aki ezzel is elárulta, hogy katona volt. Nincs mit tagadni, nagyon gúnyosan vigyorogtak, különösen az ifjabb katolikus tanító, akiről régen rebesgetik, hogy pályázik a Kos Jóska főparancsnoki állására. Ezen ugyan most nemigen lehetett töprengeni, hát elkiáltotta magát Kos Jóska:

— Csárdást, cigányok!

Hiába, no, no, nem udott ő másképpen beszélni még a cigánnyal se, mint főparancsnoki formában. Bárány Laji most azonban végtelenül elvesztette önuralmát, fegyelmét, mert beleszólt a parancsba az ő szokott zehernyáskodó hangján:

— Még pedig rogyásig! — hogy aztán ebbéli szándékáról bizonyosságot is tegyen, a kürtöt zsinórstól a nyakába akasztotta és nyomban derékon kapta Szücs Julist és úgy cifrázta a csárdást, hogy az talán már nem is illet az önkéntes túzóltó egyesület kürtösehez. Különösen akkor torpant meg a legény fegyelméletlen viselkedésétől Kos Jóska, amikor Laji tánc közben elrikkantotta magát, hogy még a falak is zengtek bele:

— Hajajajajaj, soh'se halunk meg, gépész úr...

— Túzóltó bálon, a kürtös ilyen hangon nyilatkozott a főparancsnokról, ez több, mint sok — gondolta Kos Jóska, de Laji az egyetlen ember volt a faluban, aki tudott bánni — el kell ismerni, remekül — a trombitával...

— Hajajajajaj, kicsi nekem ez a ház, kirugom az oldalát! — üvöltött újra Bárány Laji és nem gondolt a szerencsétlen arra, hogy ezzel a paraszti sikongatással valóságos késeket forgatott meg a főparancsnok úr szívében, aki csóválta sernyésen mosolygott, hogy csak a vak nem látta rajta a nemtetszést, aztán visszatarthatatlanul otthagya a táncolót, amikor harmadsorban is rákezdte Bárány Lajit:

— Hajajajajajaj, csipd meg bogár a térdit, hadd ugorjék egy kicsit!

— Hiába no, nem ért a paraszt a mulatsághoz, — legyintett Kos Jóska és még útközben megzemlélte a pénztárt, ahol eddig harminchérom forint negyven krajcár fehérett, ez még vígasztaló volt ebben a nagyon alpári mulatságban, különösen azért, mert a pénztáros jelentette, hogy sok vendéget várnak még a megleltenteken kívül.

— Nagyon helyes, csak okosan Botos uram! — fejezte ki magas megleltentését Kos Jóska, aztán ő is elindult az úri ivó felé, ahova úgy lépett be, hogy végre levette fővő fejéről a nehéz sisakot. Törülgette verejtékező homlokát és kétségkívül jólesett az elismerés, amikor a főbíró odaszólt:

— Gyere, gyere öreg szervenéd, igyál már egy pohár bort a nagy lejtésre!

— Hát bizony, főbíró uram, most csak megérdemlem az italt — ült le kőzbámulat közben Kos Jóska, de nyomban kibujt belőle az ördög, amint érezte, hogy mindenki őt nézi, hencegni kezdett:

— Barmit mondjak, mi ez a fáradtság ahhoz képest, melyet akkor kellett elszívnom mikor Tricszben haterzer tengerésznek rendeztem a búcsúbált!

Az urak összenéztek és a fiatal katolikus tanító hunyorgott a balszemével. Kos Jóska jól látta ezt, de jobb sokszor, ha se lát, se hall az ember, hanem lenyeli lehunyt szemmel azt a hideg „zoldás“ pohár bort annál is inkább, mert kintről ismét felhangzott Bárány Laji jajongása. Szerencsére azonban a paraszt rigmust már elnyomta a brümmögő hang.

— Hát bizony, nem sokat ér az efféle parasztmulatság — szólt Kos Jóska — szegényes, kedvtelen, de mindenki olyan kalappal köszön, amilyen van neki!

(Folyt. köv.)

Különbejárati bútorozott szoba 1-re kiadó. Piac-u. 66. Kézimunka-üzlet. 1861

Különbejárati bútorozott szoba fűrdőszobával kiadó. Rákosi Jenő 5. földszint 3. 1884

Külsősegen magános udvarban keresek különbejárati bútorozott szobát június 1-re, esetleg ellátással. Választ Kardos névre a kiadóba. 1882

Bútorozott szoba kiadó. Püspöki palota I. em. 31. 1854

Bútorozott szoba elsőjére kiadó. Érdeklődni Kossuth 5. B. Nagykék. 1845

Elegánsan bútorozott szoba elsőjétől kiadó. József kir. herceg-u. 35. I. em. 2. 1837

Csendes helyen bútorozott szoba kiadó. Csapó-utca 34. 541

VEGYES

5 éves kisleányomat gondozásra kiadnám. Cím a kiadóban. 1853

Figyelem! Aki e hó 4-től 20-ig megveti valakitől 21 méter rózsaszín damasztot és többféle színes női alsóneműt, 1 fehér damaszt abroszt, a saját érdekében jelentkezzen a kellemetlenség elkerülése végett, mivel ezek lopottak voltak. Homokkert, gróf Vécsey-utca 11. 1851

ELVESZETT

Mikepérecsi-úton elveszett egy kézitáska élelmiszerjegyeket, zálogcédulát és fontos csekkeket tartalmazott. — Megtaláló magas jutalomban részesül. Ferge Péter, Bellegető 321. vagy Zafir fűszereshez. 1852

Elveszett e hó 23-án 2 kis boa az Apolló előtt. Kérem az illetőt, aki felvette, a kiadóban jutalom ellenében beszolgáltatni. 536

Pünkösöd első napján Bartalis tánciskolából ismeretlen egyén tévedésből magához vett egy sötétkék retikült. Nagyon kérem a kedves ismeretlen, hogy címre eljuttatni szíveskedjék. — Kerekes-telep, Rudolf-u. 32. 1842

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Jó állapotban levő selemruha, szoknya, láz, kabát eladó. Kandia-utca 7. Első ajtó. Megtekinthető a délelőtti órákban. 1874

INGÓSÁG VÉTEL

3000 drb téglát, 1500 drb használt nagy cserépet keresek azonnali megvételre. Címét kérem a pénztárnál leadni. 492 vv.

Öcska gramofonlemez kilójáért 1.20—1.40-t fizetek. — Bíró, Hunyadi 22. 1069 6. 25

Fatüzeléses fürdőkádyhát keresek, jó állapotban levőt. Tanító-utca 18. 906 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Üres ládikó, ablakok ajtóik, öntött üst eladó. Széchenyi-u. 22. Egész nap. 1280 6. 4

Kelinterfők, fotell eladó. Piac 68 II. em. 3. 1652

Öcska fogla van eladó. Értekezni lehet a déli órákban Rákóczi 13. szerelóműhely. 1883

Eladó két fotell, fehérnemű, szoknya, blúz és gázkályhák. Özv. Szőlősiné. Hatvan-u. 1. 1879

Türot, különböző nagyságban, kerettel is, vasfogások, két pult eladó. Csapó-u. 23. Sipos, 539

Öcska cserép van eladó. Apafi 43. 1833

GAZD. TERMÉNYEK

Óriásvirágú japán krisanthéim-palánta (Turner, Drable) drb 25 fillér, nagyobb vételmél árengedmény. Vidékre utánvétel. Oláh, Szabadka, Zentai-út 57/a. 1846

Dinnyealant van eladó Benkő gazdaságban, Pállog. 1833

GAZD. ESZKÖZÖK

Eladó egy szivattyús kút 100 m. csóvel. Olajútó 79. 1400

Csépőszekrény ezer mm gözlokomobilok négyszöztől nyolcasig, golyós csapágyak. Mollerup-olajozók, fessmérők eladók. Cserélhetők, bérbeadók. Királynál Royal épület. 1589

Amerikai lőgereblyét, kalapácsos darálót — 12-est — 10—12 lóerős motort keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadó kérem leadni a pénztárnál. 1844

ELADÓ HÁZ

ELADÓK Kétfalomb-u. 9. és Péterfia-u. 10. sz. házak. Értekezni 24-23 telefonon. 1883 vv.

Eladó a Szepességi-utca 8. szám alatti ház. Felteiek megduhdathók a kiadóhivatalban. 1399

Eladó a Mester-utca 33. szám alatti ház. Felteiek megduhdathók a kiadóhivatalban. 1398

Eladó Jósika-utca 18. számú ház, kisállomáshoz közel egy raktárhelyiség kiadó. Cím a kiadóban. 1764

Eladó Sipos-utca 5. sz. 3 szobás, konyhás, melléképítményből álló családi ház azonnal beköltözhető. — Értekezni ugyanott Szabó Sándornál. 1828

ELADÓ FÖLD

50 katasztrális, kevesebb is, fekete föld Biharban eladó. Értekezni Piac 68. II. emelet 3. 1653

Szerkesztő: József PÁLFI JÓZSEF
Kiadó: SZIGETHY GYULA
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RESZVENYTÁRSASÁG
Feltételek nyomdavezetésétől SZIGETHY KÁROLY